

Årsrapport 2019-2020

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
The Oslo School of Architecture and Design

Årsrapport (2019–2020)

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo (AHO)

Innholdsfortegnelse

Styrets beretning	4
Introduksjon til virksomheten og hovedtall.....	7
Årets aktiviteter og resultater	9
Oppfølging av AHOs Utviklingsavtale i 2019	9
Sektormål 1. Høy kvalitet i utdanning og forskning.....	11
Sektormål 2. Forskning og utdanning for velferd, verdiskapning og omstilling	22
Sektormål 3. God tilgang til utdanning	26
Sektormål 4. Effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem	30
Styring og kontroll i virksomheten	35
Framtidsutsikter.....	37
AHOs fortrinn og muligheter (i 2020)	37
Overordnet risikovurdering.....	37
Mål på nasjonale og institusjonelle styringsparametere	40
Framtidsutsikter og planer	43
Budsjett 2020	46
Styret sine kommentarer til AHOs regnskap for 2019.....	47
Årsregnskap 2019	51

Styrets beretning

Styret har i 2019 hatt 6 styremøter og ett styreseminar. Styreseminaret hadde fokus på strategi, forskningsstrategi og –organisering og bærekraft. Styret har behandlet 65 vedtakssaker og fått 56 orienteringer, i tillegg har styreleder vedtatt 2 saker på fullmakt.

Styret har gjennom året fulgt tett arbeidet med ny strategi for AHO, dette var også en sentral tematikk i styreseminaret. Styret har fulgt økonomien tett og har vedtatt en ny budsjettfordelingsmodell. Andre sentrale saker styret har behandlet er arbeidsrelevansmeldingen, digitaliseringsrapport, NOKUT evaluering, informasjonssikkerhet og handlingsplan for likestilling og mangfold.

Mange av styrets saker har vært knyttet til driftsmessige forhold, og en midtveisevaluering av styrets arbeid i juni viste at styrets medlemmer ønsker større fokus på strategi og styring. Som en følge av dette har styret hatt en gjennomgang av delegasjonsreglement og vedtatt ytterligere delegasjonsfullmakter.

Vurdering av de samlede resultater, ressursbruk og måloppnåelse for 2019

Styret vurderer de samlede resultatene ved AHO som gode. Særlig resultatene på de nasjonale utdanningsparametere er gode, og styret vurderer det samlede kvalitetsarbeidet som systematisk og godt. Styret er svært tilfreds med opptakstallene og studenttilfredsheten ved AHO, og at skolen er en av de mest populære utdanningsinstitusjonene i landet. Det er stor interesse for AHO sine studier både nasjonalt og internasjonalt samt i bransjen og blant potensielle samarbeidspartnere. Studentene rapporterer om stor generell tilfredshet og høy grad av medvirkning.

Styret er imidlertid bekymret for flere svake resultater knyttet til doktorgradsprogrammet, det har over lengre tid vært et aktivt arbeid for å bedre gjennomstrømningen og styret vil følge opp skolens kvalitetsarbeid knyttet til dette programmet.

Det er gledelig at AHO har vunnet flere større forskningsprosjekter i 2019. Styret håper at dette vil bidra til at AHO igjen hevder seg som en institusjon som lykkes i å hente inn konkurranseutsatte forskningsmidler. Styret merker seg at både NFR- og EU-tildelinger er svakere i 2019 enn året før. Til gjengjeld er det gledelig at andre bidragsinntekter har økt.

Årsregnskapet viser at AHO har hatt høy aktivitet i året som gikk. Det var et mindre avvik i henhold til budsjett og styret vil styrke økonomistyring for å sikre at skolen ligger på et aktivitetsnivå som er tilpasset inntektene. Styret er opptatt av å ha en ansvarlig reserve, og vil følge oppbygging av denne tett. Ettersom AHO forventer økte inntekter de kommende årene som følge av oppbygging av landskapsarkitekturstudiet, vurderer styret overforbruket i 2019 innenfor det akseptable.

Prioriteringer for 2020

AHO sin nye strategi Agenda 2025 skal vedtas i styret i mars 2020. Det vil i 2020 lages underliggende handlingsplaner for å sikre gjennomføring av strategi. Det er også viktig å samle alle handlingsplaner i et helhetlig planverk for å kunne prioritere og følge opp planer på ulike områder.

I 2020 skal AHO feire sitt 75-årsjubileum, og vil bruke denne anledningen til å synliggjøre skolens kompetanse og søke nye samarbeidsrelasjoner

AHO har vedtatt en tiltaksplan for å styrke doktorgradsprogrammet på kort og lang sikt. Kortsiktig gjennomføres det tiltak for å sikre at flest mulig av de som er i sluttspurten av sin doktorgrad leverer. Det er også en langsiktig plan som berører inntakskvalitet, programdesign, veilederkompetanse og organisering av programmet.

I løpet av 2020 skal AHO avslutte diskusjonen om faglig organisering. Det vil berøre både institusjonsstruktur, rektorat, studieprogramledelse og forskningsledelse.

Det vil i 2020 lages kompetanseutviklingsplaner for alle fast vitenskapelig ansatte. Samtidig settes det inn målrettede tiltak også for andre grupper både på faglig og administrativ side, slik som pedagogisk basiskompetanse, veiledningskurs, prosjektledelse, mentorordning for arbeidsledere og lignende.

Det er igangsatt flere digitaliseringsprosjekter som følges tett opp gjennom 2020. Samtidig skal AHO systematisere sitt digitaliseringsarbeid i tråd med rapporten som ble levert i 2019.

AHO skal arbeide med campusutviklingsstrategi i samarbeid med Statsbygg. Parallelt med dette vil det arbeides med arealdisponering på kort og mellomlang sikt.

Styret vil følge økonomistyringen ved AHO tett, for å sikre at AHO forvalter sine ressurser effektivt og at reserven bygges opp til ønsket nivå.

AHOs muligheter og utfordringer

Målet til styret er at AHO skal beholde posisjonen som en av de internasjonalt ledende arkitektur- og designhøgskolene. Dette er et ambisiøst, men realistisk mål.

AHO er godt stilt med henblikk på hovedsatsningene i Langtidsplan for forskning og høyere utdanning med relevante utdanningstilbud, forskningsprosjekter og en tett forbindelse mellom forskning og utdanning. Skolen har tidligere lyktes i å hente inn en høy andel forskningsfinansiering. Det er vesentlig at AHO evner å utnytte sine fordeler og evner å prioritere for å lykkes i å hente forskningsmidler.

AHO er en attraktiv arbeidsplass og har mange dedikerte og dyktige ansatte, det er avgjørende å støtte opp under dette ved å styrke faglig ledelse, samhandling og systematisere kompetanseutvikling. AHO vil også arbeide systematisk for å redusere midlertidigheten.

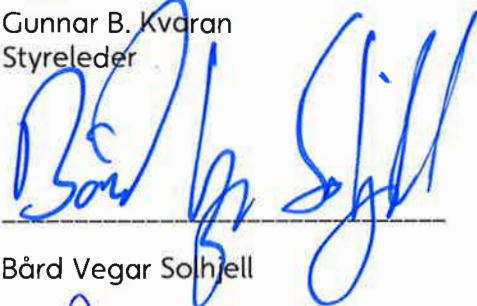
Det er viktig for AHO å utnytte fordelene ved å være en liten og fleksibel institusjon, samtidig som skolen sikrer en god og effektiv forvaltning.

Oslo, 4. mars 2020

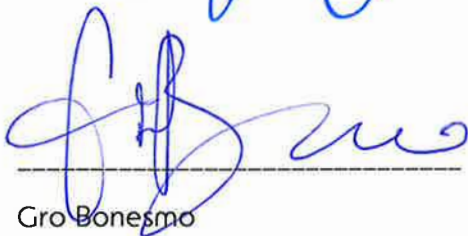

Gunnar B. Kvaran
Styreleder

Bård Vegar Solhjell

Gro Bonesmo

Solveig Sandness

Helle Brænd Rabbås

Kai Justin Reaver

Lisa Ann Cooper

Mathilde Aggebo

Peter Hemmersam

Reier Møll Schoder

Emil Söderström Gaden

Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Hovedtall

Antall årsverk	147
Antall registrerte studenter	726
Totale inntekter	211,89
Total tildeling fra Kunnskapsdepartementet og andre departementer	191,92

AHOs departementstilhørighet, tilknytningsform og samfunnsoppdrag

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo (AHO) er en statlig vitenskapelig høyskole som tilbyr utdanning i arkitektur, design og landskapsarkitektur og tildeler gradene master og ph.d. AHO tilbyr også spesialisert videreutdanning i urbanisme og i arkitekturvern. I 2019 hadde AHO 726 studenter og 54 ph.d.-kandidater. AHO har 147 årsverk, av dette 101 i undervisnings-, forskings- og formidlingsstillinger. Det er 1 lærer per 7 student noe som gir tett oppfølging og god kobling mellom forskere, profesjonsutøvere og studenter. AHO har en liten administrasjon sammenlignet med andre institusjoner i sektoren, og hadde 47 administrativt ansatte i 2018. Årsomsetningen var på 211,89 millioner, der 191,92 mill. er statlige bevilgninger og 19,97 mill. er andre inntekter.

Som en spesialisert vitenskapelig utdannings- og forskingsinstitusjon er AHO i en særstilling. AHO har godt kvalifiserte studenter, svært gode søkertall og høy studenttilfredshet. Skolen har høyt kvalifiserte faglige og administrativt ansatte, høy nasjonal og internasjonal annerkjennelse, oppnår topprankinger innen flere områder, har god næringslivskontakt og innovasjonsevne, stor internasjonal kontaktflate og en tydelig rolle innen våre fagfelt: design, arkitektur, landskapsarkitektur, urbanisme og arkitekturvern.

Historie

Arkitektutdanningen i Oslo ble etablert i 1945 som et krisekurs for arkitektstudenter som fikk utdanningen avbrutt av andre verdenskrig. Utdanningen var i starten en del av Statens håndverks- og kunstindustriskole (SHKS), fram til etableringen av en selvstendig høyskole i arkitektur i 1962. Norges første utdanning i industridesign ble etablert i 1979 som et toårig etterutdanningskurs. En fullstendig utdanning ble startet i 1983. Fra 1989 var også denne en del av SHKS, men i 1996 var industridesign overført til Arkitektshøgskolen i Oslo (AHO), som i 2005 byttet navn til Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo. I 2004 opprettet AHO et masterstudium i landskapsarkitektur, og i 2016 fikk AHO i samarbeid med UiT - Norges arktiske universitet en ny femårig integrert master i landskapsarkitektur. Det første opptaket av studenter til denne graden skjedde høsten 2018.

AHOs pedagogiske modell

AHO har de siste årene vendt seg sterkere mot forskning og dette har i igjen styrket undervisningen. Forskningsbasert undervisning og undervisningsinformert forskning er gjennomgående i alle studieprogrammer. Undervisningen, som for en stor del foregår på tegnesaler og i velutrustede verksteder er også nært knytt til praksis og profesjonsutøving. Flere av de faglige ansatte har egen praksis, og AHO sikrer kontakt med praksis gjennom å invitere eksterne spesialister og praktiserende fagpersoner som lærerkrefter.

Lokalisering, toppledelse og organisasjonsstruktur.

AHO holder til i spesialtilpassede lokaler ved Akerselva, og har i 2018 tatt over større arealer. Skolen har ansatt rektor og ekstern styreleder. Skolen er organisert i fire faglige institutter,

og to seksjoner lagt inn under en direktør. Styret vedtok en ny administrativ organisering i 2019 hvor skolens administrasjon har gått fra ni små avdelinger under to direktører til to seksjoner under en direktør.

Årets aktiviteter og resultater

Oppfølging av AHOs Utviklingsavtale i 2019

Mål 1: Egenart: AHO skal videreutvikles som faglig spesialisert og autonom vitenskapelig høyskole

AHO skal styrke sin posisjon som en fremragende arkitektur- og designhøgskole gjennom aktivt å søke samarbeid og ved å utnytte fordelene det ligger i å være en liten, tilpasningsdyktig og fleksibel institusjon.

Samarbeid og arbeidsdeling

Ved pågående samarbeid tester AHO ulike former for institusjonelt samarbeid, med ulik grad av integrasjon og omfang, og med ulike partnere. Når det kommer nye pålegg eller oppgaver velger AHO stort sett fellesløsninger for disse, slik som felles redelighetsutvalg, studentombud og personvernombud. Dette gir mulighet til å teste ulike samarbeidsformer og samarbeidspartnere. AHO har igangsatt, men ikke ferdigstilt, en handlingsplan for samarbeid innen utdanning, forskning, støttefunksjoner og administrative felter. Det vil være viktig å vurdere spredning eller konsentrasjon av samarbeidspartnere og hvilke type samarbeid som best støtter opp under de strategiske målene AHO har satt. Handlingsplanen vil ferdigstilles etter at den nye strategien er vedtatt, og er derfor forsinket i henhold til målsetningen i utviklingsavtalen.

Systematisk internasjonaliseringsarbeid for å styrke utdannings- og forskningskvalitet

AHO har i 2019 arbeidet systematisk med en gjennomgang av hele porteføljen av utvekslingsavtaler for å sikre god kvalitet. AHO har brukt mye tid og ressurser på å undersøke studiekvalitet ved eksterne lærested. Gjennom et eget kvalitetsprosjekt har AHO besøkt mange av sine Erasmuspartnere, undersøkt studiekvaliteten og pratet med AHOs egne studenter som studerer ved eksterne institusjoner. Dette arbeidet vil fortsette i 2020 frem til alle samarbeidsinstitusjoner er kvalitetssikret. Det er gjennomført en intern gjennomgang av virkemiddelapparatet for å stimulere til utenlandsopphold. Disse aktivitetene danner grunnlag for arbeidet med å etablere en ny handlingsplan for internasjonalisering.

Mål 2: Kvalitet: AHO skal levere fremragende utdanning og forskning

For å være en av de internasjonalt ledende arkitektur- og designhøgskolene, må AHO ha fokus på å videreutvikle utdanningsprogrammene, forskningen og egne ansatte.

God programledelse og programdesign

Behovet for helhetlig programtenking i våre 5 og 5,5 årige integrerte program er stort og ulike prosjekt er igangsatt for å påse at helheten i programstrukturen blir ivaretatt i programutvalgene. Undervisningsutvalget har i 2019 igangsatt et arbeid med ekstern evaluering (reakkreditering) av våre integrerte master program og ph.d-programmet. Det er både arbeidet med struktur på denne evalueringsprosessen samt igangsatt rekruttering av sakkyndige komiteer som etter planen skal levere inn sine rapporter januar 2021. Undervisningsutvalget har ønsket å igangsette denne programevalueringen som en del av arbeidet med å justere vårt programdesign slik at læringsutbyttet og faglig utvikling er i tråd med de faglige utviklingsmålene for programmene. Sammensetning og mandat av

programutvalgene skal sees i sammenheng med den pågående faglige omorganisering. Her vil også programledelse bli diskutert til sammen med de øvrige faglige ledelseskabalen ved høyskolen.

Sikre egne ansatte styrket undervisnings- veilednings- og forskningskompetanse

I samarbeid med Det kongelige danske kunstakademis skole for arkitektur, design og konservering (KDAK), Arkitektskolen i Aarhus og Aarhus universitet har AHO arbeidet med å etablere et pedagogisk samarbeid basert på de danske institusjonenes program for pedagogisk basiskompetanse. Samarbeidet har sin kjerne i å tilby pedagogisk basiskompetanse tilpasset den særskilte pedagogikken som kjennetegner disse institusjonene, men det diskuteres også hvordan samarbeidet kan utvides til annet fagdidaktisk samarbeid og pedagogisk merittering. Som en pilot hadde AHO en deltager på KDAKs kurs i 2019, og AHO vil ha 10 deltagere i det felles pedagogisk basiskompetansekurset i 2020.

Det er arbeides med klargjøring av roller og ansvar for forskere og forskningsledere. Det foreligger planer for kompetansehevingstiltak både innen veiledning og prosjektledelse, og det er lagt til rette for arbeidet med systematisk kompetansehevingsplaner som skal foregå i 2020. AHO har allerede vedtatt å sende forskningsledere på kurs for å bygge kompetanse i 2020, i tillegg til at AHO ønsker å innføre obligatoriske kurs for veiledere på doktorgradsnivå.

Mål 3: Relevans: AHOs utdanning og forskning skal bidra til et bærekraftig og inkluderende samfunn

Det er flere og flere av prosjektene ved AHO som har en tydelig bærekraftprofil, dette gjelder både studentprosjekter, kursprofil og forskningsprosjekter. Et konkret eksempel er masterprosjektet «Dypp» av designerne Frida van der Drift Breivik og Frøya Thue levert i 2019. I sin masteroppgave har de hentet innsikt fra eksperter og forskere på feltet tang og tare. De har laget fire framtidsscenarioer som viser hvordan vannplantene kan utfordre plast fram mot 2050. Prosjektet ble hedret med DOGA Hedersmerket i 2019, og viser et eksempel på hvordan AHO utdanner fagpersoner som med kunnskaper og ferdigheter i bærekraft.

Langsiktige forpliktende samarbeid med sentrale samfunnsaktører

AHO har inngått en avtale med Skift som er et næringslivsrevet klimainitiativ med målsetning om vise forretningsmuligheter i lavutslippssamfunnet. Sammen med NTNU og UiB er AHO en kunnskapspartner for Shift. Formålet med avtalen er konkrete samarbeid med Skifts medlemsorganisasjoner om kurs og forskningsprosjekter. I 2019 har det vært et samarbeid med Shift knyttet til et arkitekturkurs på Svalbard, og et designkurs i samarbeid med Ruter.

Gjennom etter- og videreutdanning bidra til livslang læring

AHO har i 2019 arbeidet med å sikre gode strukturer for de eksisterende videreutdanningsprogrammene, samtidig som vi er i dialog med flere aktører om å utvikle videreutdanningstilbud.

Tallene viser at AHO har økt aktivitet i etter- og videreutdanning. AHO har økt antall registrerte studenter i sine erfaringsbaserte masterprogram fra 14 studenter i 2018 til 40 studenter i 2019.

Sektormål 1. Høy kvalitet i utdanning og forskning.

Målsetningen til Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo (AHO) er å være en av de internasjonalt ledende arkitektur- og designhøgskolene i verden. For å opprettholde en slik posisjon er det nødvendig å jobbe kontinuerlig med kvalitet og kvalitetsutvikling på et bredt spekter av områder. Vi gjør hele tiden vurderinger om nødvendige tiltak og satsinger, basert på grunndata bl.a. presentert i denne rapporten. Hovedmålet er alltid å øke utdanningskvalitet og derigjennom styrke AHO som en ledende utdanningsinstitusjon innen skolens fagfelt.

Virksomhetsmål 1.1:

AHO skal utdanne mastergradkandidater som holder et høyt internasjonalt nivå innenfor arkitektur, urbanisme, landskapsarkitektur og design og som er kvalifisert for regionale, nasjonale og globale arbeidsmarkeder.

Med forankring i skolens pedagogiske plattform bygger AHO opp sine utdanningsprogrammer i form av læringsutbyttebeskrivelser, faglig forankrede og godt utprøvde undervisningsopplegg og gode rutiner for evaluering og justering av programmene. Viktige faktorer for å sikre god kvalitet er tett studentoppfølging, hyppige gjennomganger, systematiske semester- og programevalueringer, en velfungerende studentorganisasjon, kollegaveiledning i faggrupper og nært samvirke med eksterne sensorer og samarbeidspartnere.

Studiekvalitet

Våren 2018 gjennomførte NOKUT tilsyn med AHOs systematiske kvalitetsarbeid. Tilsynet var et pilotprosjekt i forbindelse med nye krav til institusjonens kvalitetsarbeid fastsatt i KDs studiekvalitetsforskrift og NOKUTs studietilsynsforskrift fra februar 2017.

Vurderingene fra tilsynskomiteen ble basert på innsendt dokumentasjon, institusjonsbesøk og intervjuer av ansatte og studenter. I den første rapporten fra NOKUT (oktober 2018) ble det påpekt enkelte mangler, og AHO fikk en frist for oppretting av disse. Konkret dreide dette seg om to forhold: AHO manglet system for akkreditering og re-akkreditering av eksisterende og nye studietilbud, samt en rutine for periodisk evaluering av studieprogram og kortere utdanninger. AHO sendte inn ny dokumentasjon i april 2019, og NOKUT godkjente i september 2019 alle deler av det systematiske kvalitetsarbeidet ved AHO.

AHO har, som fremhevet som et fokusområde i fjorårets årsrapport, jobbet godt og målbevisst med kvalitetskultur i 2019, som følge av NOKUTs tilsyn med AHOs systematiske kvalitetsarbeid. Tilsynet fra NOKUT medførte et ekstra fokus på kvalitetsstyringen ved institusjonen og besøket var helt klart med på å samle både faglig ansatte og administrativt ansatte i en felles forståelse for det systematiske arbeidet som foregår på AHO.

Tidsbruk

NASJONALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2017	2018	2019	2019
Faglig tidsbruk (timer) per uke blant heltidsstudenter	51,9	48,8	46,9	45
Tall på hvordan studentene oppfatter studiekvaliteten	4,5	4,3	4,37	4,5

AHO scorer også dette året høyt på indikatorene i NOKUTs studiebarometer, noe som viser at studentene ved AHO jevnt over er fornøyd med AHOs studietilbud og studiekvalitet. Skolen har en liten økning på hvordan studentene oppfatter studiekvalitet, noe skolen er

fornøyd med, selv om den ligger rett under målsetningen. AHO har sett det som problematisk at studentene bruker opp mot 50 timer i uken på studier, grunnet det presset det kan medføre. Nedgangen i faglig tidsbruk blant studentene er derfor ikke bekymringsfullt, og det er fremdeles blant det høyeste i sektoren. Nedgangen i tidsbruk er i stor grad egeninnsats og ikke organiserte faglige aktiviteter.

AHO gjennomfører jevnlig semesterevalueringer hvor studentenes tilbakemeldinger videreføres inn i arbeidet med kvalitetssikring av det faglige innholdet på kursnivå. AHO har hatt, og har fremdeles, et problem med studentdeltagelse på sine semesterevalueringer. Dette har ført til så lav svarprosent på evalueringene at det ikke har vært nok tilbakemeldinger for å få tatt ut et representativt tallmateriale. Det har vært jobbet med ulike tiltak for å øke svarprosenten i studieåret 2018/2019, i tillegg til høsten 2019, og effekten begynner å vise seg. Det viser seg en dobling i svarprosent på grunnundervisningen høsten 2019 som er positivt og som AHO vil følge opp slik at dette fortsetter.

Høsten 2018 innførte AHO en ordning med tillitsvalgte på alle kull på grunnutdanningen, samt på studiokurs på masternivå. De tillitsvalgte får et ekstra ansvar for å representere studentgruppen og å melde inn saker ved behov. Innføring av tillitsvalgtordning gjør at AHO tidlig får grepet inn der det er utfordringer og misnøye i en studentgruppe.

Inntakskvalitet

LOKALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2017	2018	2019	2019
<i>Antall førstevalgsøkere per studieplass (1. år)</i>				
DESIGN (30 plasser)	4,9	4,87	5,4	5,5
ARKITEKTUR (60 Plasser)	12,78	12,23	12,55	12
FELLESGRAD LANDSKAPSARKITEKTUR (UiT/AHO) (20 plasser)	-	3,50	3,3	4
<i>Antall Innpassingssøkere per studieplass (4. år)</i>				
ARKITEKTUR (15 plasser)	38,8	35,3	32,2	35
<i>Antall søkere til master (2 år)</i>				
LANDSKAPSARKITEKTUR (30 Plasser)	6,9	6,5	9,7	7
DESIGN ¹ (15 plasser)	8,0 (30 plasser)	20,3	24	20

En av risikofaktorene de siste årene har vært etableringen av den nye 5-årige fellesgraden i landskapsarkitektur mellom AHO og UiT-Norges arktiske universitet, da med fokus på studentantall, etablering og rekruttering av faglig personell. Opptaket 2019 var det andre

¹ Nytt toårig studium i 2017. Fram til 2017 søkte studenter innpassing på den femårige mastergraden i design

opptaket av studenter og begge institusjoner har jobbet målrettet med rekruttering til det nye studiet gjennom ulike kanaler. Selv om søkertallene har falt marginalt, må de anses som gode for et nytt studium og andelen studenter som har hatt studiet på førsteprioritet kan si noe om en motivert studentgruppe.

Sammenlignet med fjoråret er det en økning i søkere på masternivå. Nedgangen i søkere til arkitekturprogrammet er trolig et resultat av skjerpede opptakskravene som ble innført til opptaket 2017, der det ble stilt krav til fagsammensetning i grunnutdanningen for å kvalifisere til opptak. Designprogrammet og landskapsprogrammet har hatt en økning, og designprogrammet nærmer seg nå arkitekturprogrammet i antall faktiske søkere. Designutdanningen AHO tilbyr er etterspurt både nasjonalt og internasjonalt. Spesielt spesialiseringer innen interaksjonsdesign og tjenstedesign er etterspurt i nærings- og arbeidslivet, og er også meget populært blant de som søker seg til AHO.

Internasjonal inntakskvalitet

AHO har søkere fra hele verden. Den største søkermassen (i overkant av 50 % av søkerne) kommer fra Asia, av disse er majoriteten (nesten 50 %) fra Kina. I underkant av 20 % av søkerne er fra Europa og i overkant av 10 % er fra Norden og Norge. De resterende søkerne (7,5 %) er fra Nord-, Sør- og Mellom Amerika, Afrika (i underkant av 5%) og Oseania. Sammenlignet med fjoråret er det en nedgang i søkere fra Norden, og en økning med asiatiske søkere.

På grunn av den høye andelen kinesiske søkere til designprogrammet ble det i forkant av opptaket i 2018 besluttet å sette i gang en pilot med eksterne opptaksprøver i Kina. Bakgrunnen var i hovedsak å kvalitetssjekke samsvar mellom søkerens dokumenterte ferdigheter og faktiske ferdigheter, da AHO har opplevd dette som et problem ved tidligere opptak. Piloten er kostnadskreven for AHO, men har bidratt til at inntakskvaliteten er kvalitetssikret i mye større grad enn tidligere opptak. Piloten ble videreført ved opptaket i 2019, og gjennomgår nå en evaluering for å finne ut om man ønsker å fortsette med den også i 2020.

Gjennomføring og frafall

NASJONALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2017	2018	2019	2019
Antall studenter på masterutdanning som gjennomførte på normert tid (%)	58,8	47	41	70

LOKAL STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2017	2018	2019	2019
Studiepoengsproduksjon (60 stp enheter)	557	572	612	600

LOKALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
GJENNOMFØRING:	2017	2018	2019	2019
Tall kandidater med fullførte vitnemålsgivende mastergrad				
DESIGN (5 år)	36	28	19	30
DESIGN (2 år) ²	-	-	14	9
ARKITEKTUR (5,5 år)	55	76	70	60
LANDSKAPSARKITEKTUR (2 år)	17	15	18	20
ERFARINGSBASERT MASTER ARKITEKTURVERN	1	3	0	6
ERFARINGSBASERT MASTER URBANISME	1	2	5	11

For første gang er AHOs toårige master i design inkludert i tallmaterialet i tillegg til master i landskapsarkitektur (2 år). Gjennomføringen på normert tid på toårige mastergrader er lav og skyldes i stor grad at studenter tar ett eller to semester permisjon for å jobbe i praksis mens de tar mastergrad ved AHO. Dette forklarer forsinkelsene for om lag halvparten av kandidatene. For de resterende 50 % har vi ikke kunnskap om bakgrunnen for forsinkelsene og vi vil undersøke dette nærmere. Setter man sammen tallmaterialet for studenter som fullfører ett semester forsinket er gjennomføringen på i underkant av 65 %, tett opp mot målsetningen.

På master i arkitektur (5,5 år) er det gledelig å se at uteksamineringstallene har nådd og stabilisert seg på nesten samme nivå som inntakstallene (75 tas opp hvert år, inkludert innpassing på master). Uteksaminering av kandidater på de to programmene i design (femårig) og landskapsarkitektur (toårig) ligger rundt samme snitt som tidligere. Nedgangen i uteksaminerte på master i design (5 årig) var forventet da det har vært et kull med få studenter, og hvor målsetningen var for ambisiøs sett opp mot de faktiske forhold.

AHO forespeilet en økning i studiepoengsproduksjon i fjorårets årsrapport i sammenheng med at AHO har tatt opp 20 nye studenter på den integrerte masteren i landskapsarkitektur sammen med UiT. Denne har materialisert seg og ligger rett over målsetningen.

Frafall i femårige mastergrader - Frafallsprosjektet

AHO omtalte i fjorårets årsrapport et større prosjekt for å undersøke frafall i integrerte mastergrader, noe også Kunnskapsdepartementet berømmet i etatsstyringsbrevet til AHO i 2019. Det er vanskelig å spore frafall ved integrerte mastergrader, siden det er mange variabler som må kobles for å sikre at tallene AHO sitter igjen med er sikre og korrekt. AHO har sommer/høsten 2019 gjort en gjennomgang av sine to integrerte mastergrader og gjort en nøye analyse av hvor stor den reelle frafallsprosenten er ved skolens studier.

Det er viktig å være klar over definisjoner i den forbindelse. Frafall i denne forbindelse betyr alle de studenter som er tatt opp ved et studieprogram som ikke har endt opp med en kvalifikasjon, uavhengig av grunn. I AHOs gjennomgang har vi forholdt oss til denne definisjonen. AHO har gjennomgått to av skolens integrerte mastergrader. Startkullene inkludert i undersøkelsen er valgt i henhold til normert studieprogresjon, hvor studentene skal være fullført innen høsten 2019, og hvor det dermed er lettere å spore et reelt frafall.

Total frafallsprosent alle grader og studenter = 16,7 %

² Første kull startet høst 2017 og uteksamineres vår 2019.

I henhold til tall fra Tilstandsrapport for høyere utdanninger viser den at den nasjonale frafallsprosenten på integrerte mastergrader ligger på rundt 20 %. AHOs frafallsprosent ligger dermed litt under det nasjonale snittet totalt.

Masterstudiet i arkitektur har en meget lav frafallsprosent på 12,4 %. Masterstudiet i design har høyt frafall over mange år (28,3%), og ligger også over det nasjonale gjennomsnittet. Dette har AHO vært klar over og skolen har satt inn flere tiltak for å forhindre dette. Noen av tiltakene har vært delte opptaksprøver (hvor det nå er egne opptaksprøver til designstudiet), redesign av studieprogrammet (nytt navn og nye kurs som er bedre planlagt og utformet) og en slutt på at studenter kan søke overgang fra design til arkitektur. Foreløpige tall viser at disse tiltakene trolig har bidratt sterkt til en nedgang i frafallet. Det er allikevel litt tidlig å gi klare svar på dette da dette er studenter som ikke har fullført gradene sine. AHO vil fortsette å ha fokus på frafall og gjøre undersøkelser for å sikre at iverksatte tiltak har den ønskede effekten.

Virksomhetsmål 1.2: AHO skal ha et utstrakt nasjonalt og internasjonalt utdannings samarbeid av høy kvalitet, som bidrar til økt utdanningskvalitet.

AHO samarbeider om utdanning med en rekke partnere i inn- og utland, både utdanningsinstitusjoner og bedrifter. Alle masterprogrammene deltar og drar nytte av slike samarbeid. Ikke minst bidrar de mange møtepunktene mellom programmene og profesjonsutøvere nasjonalt og internasjonalt til at utdanningen er tett på samfunnsutviklingen. Studentene får hele tiden jobbe med aktuelle problemstillinger og kvalifisere seg for morgendagens behov.

Nasjonalt utdannings samarbeid

AHO må trekke på erfaringer og kunnskap hos andre institusjoner for opprettholde høy kvalitet i utdanning og forskning. Forpliktende samarbeid med andre nasjonale aktører er også et av punktene AHO har forpliktet seg til gjennom utviklingsavtalen inngått med Kunnskapsdepartementet.

AHO har i 2019 startet kartleggingen av nye muligheter og behov for samarbeid med andre institusjoner innen undervisning, forskning. Denne kartleggingen vil fortsette inn i 2020 og munne ut i en konkret handlingsplan. I tillegg har AHO allerede flere langsiktige samarbeid med ulike aktører i sektoren, som skolen er fornøyd med og ønsker å bygge sterkere.

Hovedsatsningen også i 2019 har vært å få etablert og forankret Norges første integrerte femårige fellesgrad i samarbeid med Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet. Det har blitt lagt inn mye ressurser faglig og administrativt fra begge institusjoner for å få fellesgraden etablert med høy faglig kvalitet. Dette er et samarbeid AHO verdsetter veldig høyt, både faglig og administrativt, og som skolen håper å videreutvikle i enda større grad i årene fremover.

Piloten med felles undervisning i designhistorie mellom AHO og Kunsthøgskolen i Oslo (KHiO) er nå en permanent løsning. Dette har vært et vellykket samarbeid med gode tilbakemeldinger fra begge institusjoner. AHO vil se på andre muligheter for samarbeid der det er formålstjenlig for begge institusjoner.

AHO gikk inn i et pilotsamarbeid med andre norske UH-institusjoner om fellesstudioet CityStudio Oslo. Kurset ble arrangert høsten 2019 i regi av UiO, men i samarbeid med AHO, NBMU, OsloMet og BI. Studenter fra alle institusjoner kunne søke opptak til studioet hvor studentene med bistand fra forskere og ansatte i Oslo kommune, skulle jobbe fram eksperimentelle byutviklingsprosjekter. Denne typen samarbeid er samarbeid AHO ser verdien av og vil utrede om er noe skolen bør satse mer på i fremtiden.

Internasjonalt utdannings samarbeid

AHO har i som nevnt i fjorårets årsrapport studieåret 2018/2019 iverksatt et kvalitetssikringsprosjekt med mål om å kvalitetssikre internasjonaliseringsarbeidet ved AHO generelt og avtaleporteføljen spesielt. Endelig rapport skal foreligge høstsemesteret 2020 i forkant av det nye Erasmusprogrammet, som skal lanseres i 2021.

Per i dag har AHO utvekslingsavtaler med 56 ulike læresteder, fordelt på de tre studieprogrammene master i arkitektur, master i landskapsarkitektur og master i design. Majoriteten av AHOs utvekslingsavtaler er Erasmus+ avtaler. Resten av avtalene er bilaterale avtaler med læresteder utenfor Europa. Majoriteten av Erasmus+ avtalene er med land i

Norden og Nord- og Vest-Europa. Avtalene er noe skjevt fordelt mellom de europeiske landene. Eksempelvis så er antall avtaler med læresteder i Storbritannia og Irland forholdsmessig lavt. Kun tre av femti avtaler er med læresteder i denne regionen.

Hovedkonklusjonen i den foreløpige rapporten om det pågående kvalitetssikringsprosjektet er at antall avtaler ikke bør være flere enn AHO har kapasitet til å håndtere og å kjenne partnerinstitusjonene godt. Færre, men god avtaler og lærere som kjenner disse godt ansees å være avgjørende for at internasjonalisering skal bidra til å øke kvaliteten på studieprogrammene ved AHO.

AHO bygger ofte samarbeid fra kurssamarbeid og oppover i organisasjonen. Et eksempel på dette er studioet *Scarcity and Creativity Studio*, SCS, et kurs ved AHO hvor studenter og lærere designer og bygger prosjekter i full skala. Våren 2018 startet et samarbeid mellom SCS/AHO og arkitektutdanningen ved Tianjin University, TJU, etter at ledelsen ved de to institusjonene hadde inngåtte en flerårig intensjonsavtale. Samarbeidet gir studenter og lærere i begge land en unik mulighet til å lære om hverandres kulturer generelt, og arkitektur, byggeskikk og byggeteknikk spesielt. Det er ingen tvil om at forskjellene er store mellom det strengt hierarkiske systemet de kinesiske studentene er vant til å forholde seg til, og den demokratiske og inkluderende ledelsesfilosofien til SCS. Her skapes det friksjon, men også læring og innsikt.

AHO har inngått et lavterskel samarbeid med ETSAB i Barcelona. Gjennom et felles prosjekt har AHO og ETSAB opprettet parallellstudio hvor begge fokuserer på ny brannstasjon i Bjørvika. Studenter fra ETSAB har vært på besøk i Oslo og lært om arkitektur og byplanlegging i Norge, og AHOs studenter reiser til Barcelona for å gjøre det samme. Slike initiativ er helt i tråd med hva som er ønsket med tanke på internasjonalisering ved AHO og det er også en strålende arena for å fremme utveksling for både for studenter og faglige ansatte.

Utteksling og internasjonale studenter

NASJONALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2017	2018	2019	2019
Del av utreisende utvekslingsstudenter på Erasmus+ av totaltallet studenter	2,80	4,36	4,08	5,0

LOKALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2017	2018	2019	2019
Tall utreisende studenter per år	25	35	34	40
Tal innreisende per år	55	58	64	60

30 % av alle studenter som gikk ut fra AHO med en grad har vært på utveksling, det er bare NHH i Norge som kan vise til bedre tall. AHO har vært opptatt av å knytte faglig kontakt med institusjoner innenfor Erasmus+ nettverket, noe som også har gitt resultater for studentutveksling. Vi anser det som gledelig at skolen opprettholder andelen av studenter som reiser ut på Erasmus+ avtaler, etter nedgangen i 2017. AHO har i flere år vært blant de fremste i sektoren til å fremme Erasmus+ utveksling og tallene fra 2019 viser at det er mulig å forene et relativt høyt antall utreisende med strengere kvalitetskontroll. Internasjonalisering er et viktig fokusområde for AHO, da det er et av punktene AHO forplikter seg til å jobbe med i utviklingsavtalen.

Virksomhetsmål 1.3:

AHO skal tilby forskerutdanning av høy kvalitet som både bygger på skolens akademiske tradisjon og skolens praksisforankring.

AHO er en liten institusjon i norsk sammenheng, men med en klar og tydelig fagprofil. Forskerutdanningen ved AHO har lange tradisjoner helt tilbake til 1985 og bygges på masterstudiene i arkitektur, design og landskapsarkitektur. Forskningen til AHO er knyttet til denne profilen, men et særtrekk er at den er tverrfaglig og prosjektbasert i mye større grad enn den er disiplinbasert. Dette gjør på den ene siden at det eksperimentelle blir prioritert, noe som gir spennende og ofte overraskende resultater. På den andre siden gjør det at kandidatene trenger tid for å orientere seg i ulike fagmiljøer og disipliner, noe som ofte går ut over gjennomføringstiden.

AHO har i flere år hatt et økende fokus på inntakskvaliteten på programmet. Forskningsutvalget har koordinert prosessen rundt tilsetning av stipendiater, gjennom å kvalitetssikre utlysningene, samordne utlysningsprosessen, oppnevne bedømmelseskomiteer og tilsette stipendiatene. Det har også vært et klart mål at allerede ved utlysning skal det være klarlagt hvem som er veileder og hvilket fagmiljø kandidaten som blir tilsatt skal knyttes til. Bakgrunnen for dette fokuset er å sikre at AHO tar opp kandidater som er godt forberedt til å ta en doktorgrad og skal greie å gjennomføre på normert tid. Responsen på prosessen har vært god og AHO håper at det vil vise seg i lavere gjennomføringstid for kandidatene som tas opp på programmet.

I skoleåret 2018/2019 har det blitt jobbet med å forankre ph.d.-programmet tydeligere i organisasjonen og gjøre dette mindre sårbar. Dette håper AHO vil bidra til et sterkere og mer robust program, og hvor ansvaret blir delt på flere krefter.

Gjennomstrømming

AHO har kun arrangert tre disputaser i 2019, og bare to i 2018. AHO har satt i gang flere prosesser for å sikre at skolen holder gjennomstrømmingen oppe. AHO har veldig mange kandidater i avslutningsfasen, og AHOs styre har vedtatt en ekstraordinær engangsbevilgning for å støtte tiltak som kan føre til fullføring i 2020. AHO tar det lave antallet disputaser alvorlig og har i 2019 jobbet mye med å sikre at produksjonen av doktorgrader vil øke betraktelig i 2020. I tillegg til flere kortsiktige tiltak har AHO etablert en tiltaksplan for ph.d.-programmet med mange langsiktige tiltak som skal sikre gjennomstrømming og kvalitet også årene fremover

NASJONALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2017	2018	2019	2019
Antall uteksaminerte kandidater tatt opp på doktorgradsprogrammet 6 år tidligere	60 % 6 av 10	41,6 % 5 av 12	12,5 % 1 av 8	50 % 4 av 8

LOKALT STYRINGSPARAMETER MED TREÅRLIG GJENNOMSNIITT	RESULTAT			MÅLSETNING
	2015-2017	2016-2018	2017-2019	2017-2019
Antall doktorgrader i gjennomsnitt	7,33	6,33	5	7,50
Avbrutte doktorgradsavtaler totalt	2	3	2	2

2019 har vært et år hvor forventningen til fullføring ikke har blitt oppfylt, og AHO har sett behovet for å sette inn ekstraordinære tiltak for å sikre dette de neste årene. AHO har hatt for få innleveringer over flere år, og i tillegg er det et økende spørsmål rundt kvaliteten på de avhandlingene som blir innlevert. Dette har aktualisert seg da AHO i løpet av 2019 har fått to avhandlinger underkjent av eksterne bedømmelseskomiteer, i tillegg til flere mindre omarbeidelser. Det skal også understrekes at manglende fullføring henger sammen med at kandidater skolen antok ville disputere i 2019 ikke vil disputere før 2020. AHO har gjennomført mange tiltak med målsetning om å øke gjennomstrømning og skolen er fornøyd med at dette kvalitetsarbeidet ble anerkjent av NOKUT under deres tilsyn.

AHO gjennomgår et generasjonsskifte på faglig side noe som fører til midlertidig mangel på veilederkapasitet og erfaring innenfor noen fagfelt. AHO har i løpet av 2019 rekruttert inn erstatte, men det gjenstår ennå en del for å fylle opp behovet. Et hovedmål er å sikre veiledningskapasitet i tilsetninger og i tillegg veiledningsopplæring for de som har behov for oppfølging.

Det lyser noen røde varselamper ved at disputasantalet er for lavt, og skolen har i 2019 satt inn mange konkrete tiltak for å sikre en høy grad av uteksaminering av doktorgradsstudenter i 2020. Ut fra prognoser er skolen ganske sikker på at disse tiltakene vil gi effekt og gi ønsket antall disputaser i 2020. Selv om AHO har gode prognoser for 2020 har skolen satt i gang undersøkelse for å se på underliggende årsaker for lav gjennomføring som en del av den vedtatt tiltaksplanen for ph.d.-programmet.

Nye doktorgradskandidater

LOKALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2017	2018	2019	2019
Nye doktorgradskandidater med ekstern finansiering	3	0	0	2

Det er et lite varsko at AHO ikke lyktes med å hente inn doktorgradskandidater med ekstern finansiering i 2018 eller 2019. Det er trolig flere grunner til det. Skolen gjennomgår et generasjonsskifte hvor mange seniorer går av med pensjon og dermed er det færre faglige veiledere frem til stillingene er nytilsatte. I tillegg har AHO satt høyere krav til inntakskvalitet og kvalitetssikring til de prosjektene skolen tar opp. Dette gjøres for å sikre at kandidatene gjennomfører studiet til normert tid. Av den grunn har det skjedd at eksternfinansierte prosjekter har blitt avvist på grunn av for dårlig kvalitet, usikkerhet rundt tidsplan eller på grunn av uklar finansiering.

Det jobbes systematisk med å få opp antallet eksternfinansierte stillinger gjennom forskningstildelinger fra ulike bevilgninger og AHO vet allerede at en eller flere eksternfinansierte kandidater vil bli ansatt i 2020 takket være dette arbeidet.

Virksomhetsmål 1.4:

AHO skal være et ledende nordisk miljø for forsknings- og utviklingsarbeid innen de prioriterte fagfeltene våre. AHO driver kunnskapsutvikling innen praktiske, akademiske og kunstneriske felt og skal forvalte et internasjonalt og aktuelt kunnskapsnivå.

AHO har i 2018 avsluttet sin evaluering av egen forskning og begynt arbeidet med å implementere anbefalingene i organisasjonen og da spesielt gjennom skolens nye strategi som skal gjelde fra 2020. Skolen har også fokusert tettere på å starte prosjekter og hente inn midler til prosjekter hvor AHO kan forske tettere på egen profesjon og egen utdanning.

Forskning på egen utdanning

AHO ønsker å knytte ph.d.-utdannelsen tettere på praksis og dermed også tettere på kunnskapsgrunnet og kunnskapsutviklingen skolen lærer bort i masterutdannelsen og startet i 2019 opp piloten «Phd by Practice». Det første kullet på tre personer ble tatt opp våren 2019 og vil sammen med veiledere og ph.d.-programmet forsøke å skape en ramme for hvordan praksisbasert kunnskap kan skapes, lages og formidles innenfor rammene av en akademisk ph.d.-grad. Et nytt kull på tre personer vil tas opp på programmet i 2020 og skape en god gruppe som vil utforske grensene mellom praktisk og akademisk kunnskap, tett knyttet til AHOs egen forståelse av seg selv som faglig institusjon.

AHO ble i 2019 partner i et Horizon 2020 prosjekt under Marie Skłodowska-Curie Innovative Training Networks titulert «*Communities of Tacit Knowledge: Architecture and its Ways of Knowing*». Målet er å trene unge forskere til å forstå den spesifikke kunnskapen som arkitekter bruker i design av bygninger og byer. Dette nettverket kombinerer for første gang ekspertisen på «tacit knowledge» eller «underforståtte kunnskaper» som er utviklet ved ti store akademiske institusjoner i Østerrike, Belgia, Tyskland, Italia, Norge, Sverige, Sveits, Nederland og Storbritannia. Sammen med tre ledende arkitektoniske institusjoner samt ni prisbelønnede arkitektkontorer vil AHO sammen med partnere utforske selve det «underforståtte» i arkitekturprofesjonen.

AHO koordinerer et strategisk partnerskapsprosjekt under Erasmus+ som ser på designutdannelsen, kalt *Fuel4design - Future Education and Literacy for Designers*. Målsetningen for prosjektet er å bidra til en omstilling for designutdannelsen og gi en utdanning til unge designere slik at de kan bidra til å designe for komplekse morgendager. Gjennom prosjektet er målsetningen at designfaget tar en langt mer proaktiv rolle i å arbeide for å forutse disse morgendagene. FUEL4Design støtter disiplinen design for å bedre kunne forutse kritiske fremtidslæringsbehov og endringsprosesser.

AHO var hovedsamarbeidspartner med Deutsches Architekturmuseum (DAM) i Frankfurt i å utvikle en utstilling over norsk arkitektur som del av kulturprogrammet under bokmessen i 2019, da Norge var gjesteland. NORLA, senter for norsk litteratur i utlandet, sto som oppdragsgiver. «In Norwegian Landscapes» ble vist i perioden. 13.9.19–19.01.20 og fikk høye besøkstall og gode anmeldelser. Utstillingen tok utgangspunkt i bokserien asBuilt, som AHO og Pax utgir. Hittil er 21 bøker publisert. Hver bok dokumenterer én utvalgt bygning ved hjelp av alle arbeidstegninger, faktainformasjon, fotografier og et engelskspråklig essay og har fått stor internasjonal utbredelse. Mens intensjonen for bokserien er å dele arkitektoniske ideer, detaljer og spesifikke løsninger og slik sett gjøre arkitektenes kunnskap tilgjengelig, var ideen for utstillingen å gi publikum innsikt og håndgripelig forståelse for arkitekturen.

Filmer av seks utvalgte bygninger ble produsert spesielt for utstillingen, hvor bygningsanlegget til AHO utgjør en av dem.

Publisering

NASJONALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2017	2018	2019	2019
Antall publikasjonspoeng per faglig årsverk	0,72	0,57	0,50 ³	0,60
Verdien av Horisont 2020-kontrakter per FoU-årsverk	-	-	-	-

LOKALT STYRINGSPARAMETER MED TREÅRLIG GJENNOMSNIITT	RESULTAT			MÅLSETNING
	2015-2017	2016-2018	2017-2019	2017-2019
Antall publikasjonspoeng i gjennomsnitt	56,27	47,68	48,33 ⁴	52

Selv om antall publikasjonspoeng i den siste treårsperioden er litt høyere enn perioden før, så er den lavere enn målsetningen. Publikasjonspoengene har en nedadgående trend fra toppåret i 2017 da AHO hadde 58 publikasjonspoeng, via 52 publikasjonspoeng i 2018 til et foreløpig tall på 41 i 2019. Vi må forvente variasjon i antall publikasjonspoeng mellom år, og vi ser at det er særlig år der det utgis monografier at tallet på publikasjonspoeng øker. Det ble i 2019 ikke publisert noen monografier, og hovedvekten av publiseringene er artikler på nivå 1 og 2, i tillegg til kapitler i antologier.

Åpen publisering

AHOs forskningsutvalg har jobbet med retningslinjer for åpen publisering ved AHO. I løpet av 2019 har AHO vedtatt egne intern retningslinjer for åpen publisering, som er implementert i organisasjonen. I tillegg har AHO vedtatt et eget publiseringsfond for å stimulere til åpen publisering av artikler og støtte til dekning av utgifter til forfatterbetaling. AHO har også gjennomgått hvilke åpne tidsskrifter som finnes i AHOs fagfelt og laget en oversikt for alle skolens ansatte om mulige publiseringsløsninger i åpne tidsskrifter.

³ Tallet er foreløpig og basert på data AHO har i rapporteringstidspunktet. Dette kan endre seg når den offisielle rapporteringen blir gjort til NSD gjennom Cristin.

⁴ Tallet er foreløpig og basert på data AHO har i rapporteringstidspunktet. Dette kan endre seg når den offisielle rapporteringen blir gjort til NSD gjennom Cristin.

Sektormål 2. Forskning og utdanning for velferd, verdiskapning og omstilling

Virksomhetsmål 2.1

AHO skal gjennom utdanning, forskning og formidling innenfor sine kjernefag: arkitektur, urbanisme, landskapsarkitektur og design både være en innovativ kraft i samfunns- og næringsutvikling og en kritisk evaluerende stemme i endringsprosessene. Gjennom formidling og fagkritikk skal AHO bidra til at forskningsbasert kunnskap innenfor fagene våre blir brukt for å løse de store samfunnsutfordringene vi står foran. Dette forutsetter at vurderinger om relevans får stor betydning for forskningsprioriteringer.

Forskningen ved AHO kjennetegnes ved en sterk kobling til undervisningen og praksis. Ledende forskere gjennomfører undervisningsløp knyttet til forskningstemaer relevante for AHO. Studenter blir også direkte involverte i forskningsaktiviteter. Forskingen ved AHO bidrar inn i kunnskapsutviklingen i en rekke samfunnsrelevante felt, som tjenesteutvikling i helsesektoren, maritim design og bærekraftige trekonstruksjoner. AHOs forskning er også viktig for utvikling av akademisk teori og kunnskap, blant annet innen arkitekturhistorie og humanistisk landskapsteori.

AHO er organisert i fire institutter som organiserer forskning innenfor sine felter i ulike sentre. Arkitekturinstituttet driver mye av sin undervisning og forskningsvirksomhet i tematikk rundt arkitektur og kultur, prosjektering i praksis, rom og teknikk, ytelse og komputasjon og økologi og materialitet. The Oslo Center for Urban and Landscape Studies (OCULS) fokuseres sin forskning på studiet av tre sammenhengende temaer; Urbanitet; landskaper og byer som materiell form og prosess; og utøvelsen av urbanisme, urban arkitektonisk og landskapsdesign. The Oslo Center for Critical Architectural Studies (OCCAS) er et verdensledende forskningsmiljø innen arkitekturforskning og med fokus på nordisk arkitekturkultur ser OCCAS på det skapende miljøet som et sted for kulturforhandling. Det fjerde senteret, Center for Design Research (CDR) har designforskning som hovedtema og omfatter praksisbasert og akademisk forskning som trekker på designprosesser, med mennesket i sentrum, i skjæringspunktene mellom produkter og tjenester, industri, teknologi og opplevelser.

AHO er basert i en humanistisk forskningstradisjon og har i lang tid drevet forskning rettet mot denne typen metodikk. AHO underviser og forsker på forholdet mellom teknologi og humaniora. Dette gjøres gjennom en utforskning av teknologiens potensial for å forbedre kvaliteten på livet, men også gjennom en kritisk undersøkelse av de utilsiktede konsekvensene som teknologisk forandring introduserer i den menneskelige verden. Det finnes mange eksempler på ulike tilnæringsmåter til disse temaene, og noen av disse vil vi belyse under, med fokus på eksternfinansierte forskningsprosjekter AHO fikk tilslag på, eller som hadde oppstart, i 2019.

Bærekraft i forskningen

AHO er partner i et forskningsprosjekt under *EU-India Plattform for samfunnsvitenskap og humaniora (EQUIP)* titulert *Displacement, Placemaking and Wellbeing in the City (DWELL)*. Prosjektet undersøker hvordan mennesker som opplever en tvungen migrasjon blir en del av byene, på måter som bærekraftig bidrar til økonomisk utvikling, kulturell fremgang og velvære. Prosjektet sammenligner casestudier i fire landene - India, Finland, Norge og Storbritannia - som ligger i forskjellige urbane omgivelser, som spenner fra små byer til storbyer.

Bærekraftige byer

AHO sammen med flere partnere fikk i 2019 tilslag på et prosjekt i INTERREG. Interreg er EUs program for å fremme sosial og økonomisk integrasjon over landegrensene gjennom regionalt samarbeid. Prosjektet titulert *Planning for Autonomous Vehicles (PAV)* skal se på hvordan man i fremtiden kan planlegge for selvkjørende kjøretøy. Mange europeiske byer har allerede startet eksperimenter med autonom mobilitet. Men autonome kjøretøy har ennå ikke blitt integrert i arealplanlegging. Dette trenger å endre raskt nå som byer planlegger utbygginger, transportinfrastruktur og relaterte investeringer tiår fremover. AHO er partner i prosjektet og skal bidra til å utvikle planstrategier for lokale myndigheter som også er partnere i prosjektet.

De store teknologiskiftene

AHO har et ledende forskningsmiljø innen design for avanserte systemer og arbeidsplasser: forskningsgruppen *Ocean Industries Concept Lab (OICL)*. En strategisk satsning på forskning sammen med havindustrien i Norge har gitt resultat i enda en tildeling av midler til et nytt innovasjonsprosjekt fra Norges Forskningsråd og MAROFF-programmet. Prosjektet *OPENVR - next generation virtual reality for human-centred ship design* - ledes av AHO og er et samarbeid med Vard Electro, Holocap, Pronav, Elpro Solutions, Aveva og forskningspartnerne Universitetet i Sør-Øst Norge og University College London. De tre neste årene skal innovasjonsprosjektet utvikle VR-teknologi som gir en helt ny mulighet til å visualisere, utforske og oppleve fremtidens skip sammen med brukerne i en tidlig fase - og gjennom designprosessen.

OICL ved institutt for design på AHO er sterkt forankret i designpraksis innen produkt-, interaksjon-, grafisk og servicedesign. Gruppen er opptatt av å utvikle kunnskap som støtter brukersentrerte innovasjonsprosjekter i havindustriene, og har et tett samarbeid med ledende bransjeaktører. De er også kjent for utviklingen av OpenBridge Design System og forskning knyttet til nye interaksjonsteknologier.

Forskningsinntekter

NASJONALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2017	2018	2019	2019
Bidragsinntekter fra Forskningsrådet per faglig årsverk	85,43	105,39	77,23	110
Andre bidrags- og oppdragsinntekter per faglig årsverk	27,65	21,93	49,43	22

LOKALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2017	2018	2019	2019
EU midler totalt	889	3787	827	3050
Tilslag på nye forskningsprosjekter fra NFR og EU over 1 million	2	2	4	2

Skolen har de siste årene lagt inn ressurser på å hente inn midler fra EU relaterte programmer og lykkes med det. Nedgangen i midler fra NFR har i stor grad vært oppveid av oppgangen i EU midler om vi ser på antall prosjekter over flere år. AHO har strategisk koblet seg på som partner i større prosjekter de siste årene, noe som ofte medfører løpende utgifter før skolen

kan kreve disse refundert i sluttfasen av prosjektene. Selv om det i 2019 ser ut som en bratt nedgang i midler er dette i stor grad periodiseringsavvik, ved at de fleste prosjektene får inntektsført midler i 2020 og 2021. I tillegg viser statistikken at AHO har hentet inn hele 4 prosjekter i 2019 (tre EU finansierte prosjekter og et fra NFR) som har totalramme på over 1 million kroner.

AHO er en liten skole i den norske UH-sektoren. Det vil være viktig å prioritere skolens ressurser strengt strategisk for å utnytte ressurser og kompetanse effektivt. De siste årene har arbeidet vært rettet mot å få tilslag på EU-prosjekter, men konsekvensen er at andre inntektsmuligheter nedprioriteres.

Arbeidslivsrelevans

NASJONALT ÅRLIG VIRKNING	STYRINGSPARAMETER	MED	RESULTAT			MÅLSETNING
			2017	2018 ⁵	2019	2019
Antall masterkandidater sysselsatt i relevant arbeid et halvt år etter endt utdanning			78,95 (94% AHO)	-	-	95 %

AHO er trygge på at skolens uteksaminerte kandidater finner seg relevant jobb, noe som også går frem av AHOs egne kandidatundersøkelser. I studiebarometeret 2019 gjennomført av NOKUT som for første gang spør om arbeidslivsrelevans i studiene så scorer studiene ved AHO høyt. Spesielt masterstudiet i design får veldig gode skussmål fra studentene på arbeidslivsrelevansen. Studiet generelt scorer 4.5 av 5.0 på tilknytning til arbeidslivet, og får full score på spørsmål om det er mulighet å ha prosjekter eller oppgaver med arbeidslivet under studiene. I AHOs egen undersøkelse fra 2017 hvor vi spør uteksaminerte studenter er relevansen høy også for arkitektur. I studiebarometeret er arkitektur klart lavere på relevans rapportert fra studentene, noe AHO må ta med seg inn i evalueringen av studietilbudet.

AHO jobber strategisk for å fremme arbeidslivsrelevans og kandidatene AHO utdanner er av den grunn meget attraktive. Arbeidsmarkedet for designere er så bra at flere av våre studenter rekrutteres til jobb lenge før de er ferdig med studiene. AHO må fortsette arbeidet sammen med næringslivet og offentlig sektor for å øke kapasiteten på designstudiet for å sikre at behovet for designere i arbeidslivet blir fulgt opp.

Eksternfinansierte rekrutteringsstillinger

LOKALT TREÅRLIG GJENNOMSNITT	STYRINGSPARAMETER	MED	RESULTAT			MÅLSETNING
			2015- 2017	2016- 2018	2017- 2019	2017-2019
Antall nærings-ph.d.-er og offentlige ph.d.-er i perioden			2	2	2	3
Antall næringsfinansierte stillinger			2	2	2	2

Det er et strategisk ønske fra AHO å øke antall eksternfinansierte rekrutteringsstillinger gjennom samarbeid med næringslivet. AHO har ikke lyktes med å få inn nye stillinger i 2019. AHO oppfattes som en attraktiv partner for næringsliv og offentlig sektor, og skolen får

⁵ NIFU sin kandidatundersøkelse ble gjennomført i 2013, 2015 og 2017, med publisering av resultatene året etter. Derfor finnes det ikke tall for 2018.

mange forespørsler om samarbeid om doktorgrader. Førsteprioritet for AHO er å sikre kvaliteten i prosjektene før eventuelle samarbeidsavtaler underskrives. Dette for å sikre gjennomføring og klargjøre at prosjektene har verdi for AHO. Det kan føre til færre avtaler enn målsetningen, men kvalitet vil alltid være viktigere enn kvantitativt høye tall på dette punktet.

AHO uteksaminerte sin andre nærings-ph.d. i 2019. AHO har en offentlig-ph.d. under utdanning, i tillegg til en stipendiat finansiert av SINTEF gjennom bevilgning til de teknisk-industrielle instituttene fra NFR.

Sektormål 3. God tilgang til utdanning

Det er stor konkurranse om studieplassene ved AHO og studentene opplever ofte høyt arbeidspress. Opptaksprøver og kriterium for å få opptak er nåløye som bare de best kvalifiserte kandidatene slipper gjennom. AHO ønsker å gå bredt ut for å kunne tiltrekke seg talent fra hele landet, uavhengig av kulturell og sosial bakgrunn. Det er av den grunn spesielt viktig at AHO legger til rette for et læringsmiljø som er tilfredsstillende både fysisk og psykisk.

AHO skal ha et kontinuerlig fokus på etter- og videreutdanning innenfor våre fag og ønsker å nå bredest mulig ut til faggruppers behov og ønsker om utvidet kunnskaper i fagfelt som relaterer seg til arkitekturvern og urbanisme.

Virksomhetsmål 3.1

AHO stiller høye krav til studenter og ansatte og skal legge til rette for en kunnskapsorganisasjon med et særs godt arbeids- og læringsmiljø. Som arbeidsplass skal AHO preges av likestilling, respekt, effektivitet og sjenerøsitet.

Læringsmiljø og tilfredshet

LOKALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2017	2018	2019	2019
Skår på hvordan studentene oppfatter studie- og læringsmiljø	4,25	3,9	4,05	4,3

AHO scorer høyest blant arkitekturutdanningene i Norge i Studiebarometeret for 2019 med 4,2 poeng (BAS 3,6 og NTNU 3,7) i studentenes evaluering av læringsmiljø. Arkitekturstudentene er mest fornøyd med studiet i sin helhet ved AHO, med et snitt på 4,7 (BAS 4,2 og NTNU 4,1). Det har fra 2018 til 2019 vært en ganske bratt økning på 0,5 i tilfredshet blant arkitekturstudentene ved AHO, noe skolen må si seg fornøyd med.

AHO har tidligere år satt inn tiltak av faglig og sosial art for studentene på alle studieprogram, med et spesielt fokus på designprogrammet, da studiebarometeret viste lavere tilfredshet med dette programmet. AHO ligger langt foran i rangering av undervisningen (4,4) og studiets arbeidslivsrelevans (4,5), hvor produktdesign på Oslo Met og Industriell design på NTNU ligger på 3,5 på undervisning og henholdsvis 3,5 og 3,8 på arbeidslivsrelevans. Ennå ligger studiet på NTNU foran på helhetsvurdering (4,5) mot AHOs 4,3, etterfulgt av Oslo Met på 4,0. Studentene på master i design gir læringsmiljøet en skår på 3,8, samme nivå som fjoråret, lavere enn NTNU og likt med Oslo Met. Hovedgrunnen til den lave scoren, slik det kan leses ut fra studiebarometeret, er at studentene ikke er fornøyd med IKT-tjenester og undervisningslokaler.

Det er dessverre for lav svarprosent både på den toårige masteren i landskapsarkitektur og i design til at det er mulig å hente signifikante svar ut av tallmaterialet.

Mangfoldig rekruttering

AHO har satt fokus på mangfold i studentgruppen. Skolen har gjennomgått de tilgjengelige data for å skape oss et innblikk i hvordan sammensetning av studentmassen ser ut. Data fra Samordnet Opptak (SO) og Opptaksrapporten gir innsikt i kjønnsfordeling, alder, karakterer og geografisk bakgrunn. Ut ifra tilgjengelig data ser vi at sammensetningen på

studentgruppen er noe ensartet hvor særlig geografi gir et bilde av en studentgruppe som stort sett er rekruttert fra Oslo /Akershusregionen.

Det er derfor i 2019 satt ned et prosjekt hvor vi ser på alternative måter å rekruttere studenter på. Prosjektet omhandler både en kommunikasjonsstrategi som har til formål og nå ut til nye målgrupper i skolens nærmiljø, samt konkrete skolebesøk på videregående skoler i hele Norge. Det gjennomføres også besøk på danske institusjoner for å nå en nordisk målgruppe.

Profesjonalisering av SAHO (Studentorganisasjonen ved AHO)

AHO har jobbet tett med SAHO for å styrke deres rolle i institusjonen. Som et ledd i dette arbeidet har administrasjonen og studentorganisasjonen jobbet tett sammen for å bidra til en mer profesjonell drift at studentpuben og fra januar 2020 er drift og økonomi satt til institusjonenes kantinedriver mens studentene fremdeles beholder eierskap over aktiviteter og skal fremdeles sette sitt særpreg på puben. Studentpuben har hatt stort fokus i 2019. Det ble i tillegg til overføring av driften besluttet å pusse opp lokalene slik at arealene fikk et nytt og moderne utseende. I tillegg til at dette har AHO nå fått lokaler som kan benyttes til både undervisning og faglige aktiviteter så som utstillinger, kursgjennomganger og instituttmøter.

Studenttilfredshet, læringsmiljøutvalg

Læringsmiljøutvalget ved AHO (LMU) har hatt stort fokus på det fysiske og psykososiale læringsmiljøet på skolen. Det som særlig må trekkes frem av aktiviteter som LMU har jobbet med lenge er avfallshåndteringen på høyskolen. Det er derfor svært gledelig at det nå er innført et nytt avfallshåndteringssystem hvor både studenter og ansatte kildesorterer avfall. Det er også gledelig at nettkapasiteten på skolen er sterkt forbedret og at det nå er god dekning i alle undervisningsrom.

Hva gjelder det psykososiale studentmiljøet på skolen følger læringsmiljøutvalget, administrasjon og SAHO opp mange aktiviteter. Det må særlig trekkes frem SAHOs innsats for å øke de sosiale aktivitetene på skolen samt deres sterke engasjement for å påse at Puben skal bli ferdig oppusset og tas i bruk til ulike studentarrangement.

Det er videre viktig å trekke frem skolens arbeid med å få på plass et studentombud. Dette arbeidet er nå avsluttet og AHO har inngått en samarbeidsavtale med flere partnere om et felles studentombud.

Virksomhetsmål 3.2

AHO skal som en del av nettverkssamarbeid ta et nasjonalt ansvar for videreutdanning og systemer for livslang læring innen våre fagfelt. AHO skal opprettholde kontakten med tidligere studenter gjennom alumninettverk.

LOKALT STYRINGSPARAMETER MED VIRKNING	MED ÅRLIG RESULTAT		MÅLSETNING	
OPPTAK OG AKTIVE	2017	2018	2019	2019
<i>Antall studenter tatt opp til videreutdanningsprogrammer⁶</i>				
Erfaringsbasert master i arkitekturvern	8	-	18	15
Erfaringsbasert master i urbanisme	20	-	21	20
<i>Antall aktive studenter på videreutdanningsprogrammer</i>				
Erfaringsbasert master i arkitekturvern	11	7	20	25
Erfaringsbasert master i urbanisme	11	7	20	40

Våren 2019 ble det tatt opp et nytt kull ved AHO med henholdsvis 18 studenter på Videreutdanningsmaster i arkitekturvern, og 21 studenter på videreutdanningsmaster i urbanisme. Det er over målsetningen satt av AHO og noe skolen er fornøyd med. Det ble i tillegg innvilget opptak til enkeltmoduler for opptil 4 studenter utover dette.

Det er et lavere tall enn antatt på aktive studenter, mye skyldes manglende registrering av studenter og at studenter ikke følger normert studieløp (med permisjon og pauser i studieløpet). Tiltak for oppfølging vil videreføres slik at flere studenter avslutter studiet på normert tid, samt kartlegging av studiestatus og progresjon for hver enkelte student.

Videreutdanning

AHO er med sine erfaringsbaserte videreutdanningsprogram i urbanisme og arkitekturvern med på å møte det store behovet for planleggingskompetanse (areal- og samfunnsplanleggere) i offentlig og privat sektor, og behovet for dokumenterbar kompetanse med tildeling av mastergrad.

Programmene var i 2017/2018 igjennom en stor revidering og igangsatte tiltak for å samkjøre enkeltmoduler på hvert av programmene. Det var både faglige og kommersielle grunner til at en samkjøring av moduler ble gjort. Dette har studentene hatt et stort faglig utbytte av, ved å både få samarbeide på tvers samt få et innblikk i hverandres fagområder. Det ble i 2018 igangsatt et stort arbeid knyttet til organisasjonsstruktur for EVU programmene ved AHO. Målsetningen har vært at organiseringen av EVU skal sikre en profesjonell, langsiktig og bærekraftig drift og utvikling av etter- og videreutdanningsfeltet. En organisasjonsrapport for har i 2019 blitt fremmet for styret ved AHO. Det arbeides videre med tiltak for å sikre økonomi, relevans samt kvalitet på programdesign.

I løpet av 2019 har det blitt arbeidet målrettet med progresjon og oppfølging av studenter tilhørende videreutdanningsprogrammene. Dette har resultert i flere uteksaminerte studenter i løpet av 2019, og for det kommende året i 2020. Januar 2019 var det oppstart av nye kull på begge programmene. Opptaket av EVU studenter er i forhold til AHOs øvrige opptak svært annerledes da dette opptaket er i behov av markedsføring og av prosesser

⁶ Opptak hvert oddetallsår (2015, 2017, 2019)

som dette medfører. Opptaket viser at informasjonsdeling gjennom kollegaer, tidligere studenter og gjennom AHO sine nettsider har vært av størst verdi.

Utvikling nye etter- og videreutdanninger

AHO har i 2019 startet utviklingen av etter- og videreutdanningstilbud innen design for å møte ulike behov for designkompetanse i samfunnet. Med økende fokus på digitalisering, menneskesentrert design og designtenkning for innovasjon, er designkompetanse etterspurt for designere men også andre målgrupper både i offentlig og privat sektor.

AHO arbeider med flere konsepter for studiepoenggivende kurs og moduler på tvers av tjenstedesign, systemorientert design og interaksjonsdesign som på lenger sikt tilsammen kan kombineres til en videreutdanningsmastergrad. Flere av utdanningstilbudene utvikles i samarbeid med andre utdanningsinstitusjoner og partnere.

Sektormål 4. Effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem

Virksomhetsmål 4.1

AHO skal forvalte sine samlede ressurser effektivt og offensivt, slik at kjerneaktiviteten prioriteres, strategiske valg følges opp og de faglige målene nås.

Effektivitet og høy kvalitet

NASJONALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2017	2018	2019	2019
Tall på studiepoeng per faglig årsverk	402,92	404,1	448,99	400

Med studier utelukkende i finansieringsklasse B, har AHO anledning til å prioritere en god lærer-til-student-ratio. Denne har ligget mellom 6-7 studenter per lærerårsverk over den siste 10-årsperioden. Dette vurderes som en investering i kvalitet, og må ikke forveksles med manglende effektivitet. AHOs studenter produserer i gjennomsnitt 53,44 studiepoeng, noe som ligger høyere enn gjennomsnittstudenten ved vitenskapelige høgskoler som avlegger 48,11 studiepoeng.

Det er en målsetting at effektivisering ikke skal gå ut over utdannings- og forskningskvaliteten. AHO er allerede en effektiv institusjon. Undervisnings- og forskningsstillingenes andel av totalbemanningen har i flere år ligget godt over gjennomsnittet for statlige institusjoner. Vi mener at det er en indikasjon på en effektiv institusjon der kjerneaktiviteten prioriteres.

Organisasjon

AHO har implementert en ny administrativ organisasjon per 1. april 2019. Formålet med ny organisasjon har vært å klargjøre ansvar og myndighet, bedre samspillet for å yte bedre tjenester internt og sikre bedre strategisk handlekraft. Det har i 2019 vært fokus på å implementere organisasjonen, rekruttere inn i nye roller, samtidig som det har vært vanlig drift. Det har også vært gjort mindre revisjoner underveis i prosessen, og det vil arbeides videre med å sikre optimalisering av organisasjonen. Det er for tidlig å vurdere resultatet av organisasjonsendringen.

Det er en pågående prosess for å vurdere den faglige organiseringen. Organiseringen skal gi tydelige rolle- og ansvarsområder og støtte opp under utdannings- og forskningskvalitet. Det har gjennom året pågått et involveringsarbeid og endelig vedtak om faglig organisering fattes i 2020. Det legges også til grunn at en helhetlig, sentral koordinering av forskningen ivaretas i en ny organisasjon.

Digitalisering

Digital teknologi er en sentral del av samfunnsutvikling, og det er et voksende behov for kompetanse innen hvordan bruk og opplevelse av digitale systemer kan formes gjennom design. Enkelte av AHOs fagfelt, som interaksjonsdesign, ligger langt fremme i kunnskapsutviklingen for hvordan anvende og kombinere etablert teknologi på nye måter og utvikle prosesser for å oppnå et helhetlig og bruker-orientert resultat.

AHO utarbeidet i 2018/2019 en digitaliseringsrapport som hadde et hovedfokus på å kartlegge nåværende digitaliseringsløsninger og –prosesser, identifisere problemområder og utviklingspotensial, samt å gi innspill til hvordan skolen skal møte fremtidige utfordringer knyttet til digitalisering. Rapporten ble lagt frem for styret i mars. AHO har et aktivt forhold til Kunnskapsdepartementets digitaliseringsstrategi og handlingsplan for digitalisering. AHO har notert seg at tiltak som egner seg som fellesløsninger også realiseres som fellesløsninger og alle nye fagadministrative og administrative systemer implementert eller vurdert i 2019 er fellesløsninger eller løsninger som også benyttes av andre utdanningsinstitusjoner.

AHO har igangsatt flere digitale prosjekter i løpet av året. Det er etablert en digital laboratorium og implementert eller pilotert flere administrative systemer.

Ny budsjettmodell

Styret har vedtatt en ny budsjettfordelingsmodell. Hensikten er å frigjøre midler til strategiske satsninger og mulighet for prioriteringer på tvers. Modellen skal sikre tettere kobling mellom strategi, handlingsplaner og budsjett. Samtidig skal modellen i størst mulig grad være transparent, forutsigbar og skalerbar. Modellen legger til rette for at AHO kan målrette kutt om det er behov for det. AHO skal ha en effektiv ressursbruk og understøtte primæraktivitetene. Budsjettmodellen er delvis implementert for budsjettåret 2020 og vil bli fullt implementert for budsjettåret 2021..

Campus utvikling

AHO har i 2019 tatt i bruk nye tilleggslokaler i Akersbakken, dette øker tilgjengelige lokaler med ytterligere 1500 kvadratmeter. Det er også etablert flere nye verksted- og labfunksjoner i løpet av året.

Verkstedene har i 2019 fått tilført ressurser og det er etablert et fotostudio hvor både studentundervisning foretas samt utlån av utstyr til studentenes billedtaking. I tillegg er det gjort utvidelse av fasilitetene i Sydfløyen og studentene har nå fått tilbud og verkstedfasiliteter knyttet til en digital lab samt modellering og fotografering av landskapsmodeller.

Virksomhetsmål 4.2

AHO skal bidra til at nasjonale kunnskapsressurser innenfor arkitektur, urbanisme, landskapsarkitektur og design forvaltes helhetlig og til at oppgaver og ansvar fordeles og løses gjennom konsentrasjon og arbeidsdeling.

AHO har flere samarbeid av ulik karakter og omfang. Fellesgraden i landskapsarkitektur i samarbeid med UiT er et tett integrert samarbeid, med forgreininger både i undervisning, forskning, støttefunksjoner og administrasjon. Programmet er omtalt under sektormål 1.1.

Som en av sektorens minste institusjoner er AHO opptatt av å søke samarbeid der vi finner det hensiktsmessig. AHO forsøker ut ulike samarbeidsformer og ulike samarbeidspartnere.

Følgene samarbeid er inngått:

Verkstedssamarbeid

AHO og KHiO har inngått en avtale om bruk av maskinparken i verkstedet på tvers av institusjonene. Dette er en prøveordning som gjelder en del av verkstedsfasilitetene, men det er ønskelig å se på mulighet for å utvide samarbeidet.

Felles personvernombud

AHO og NMH gjennomførte en pilot med samarbeid om personverntjenester fra en privat tilbyder. Hver institusjon har en separat likelydende avtale, men mange av aktivitetene koordineres på tvers av institusjonene og gir synergier og anledning til å hente ut «best practis». Denne piloten ble vurdert som vellykket og AHO, NMH, KHiO og NIH har sammen inngått separate likelydende avtaler med samme leverandør etter modell fra piloten. Intensjonen er at institusjonene etablerer et tettere samarbeid på dette feltet.

Felles anbudsprosesser

Det formelle samarbeidet om en felles innkjøpsfunksjon med KHiO, NMH og NIH er avsluttet, men AHO gjennomfører fremdeles innkjøp i samarbeid med en eller flere av samarbeidspartnere. For enkelte tjenester er det kun innkjøpet som gjøres i fellesskap, mens for andre tjenester vil det være naturlig å kunne hente ut synergier av å ha en felles tjenestetilbyder slik eksempelet med personvernombud viser.

Felles redelighetsutvalg

Et felles redelighetsutvalg med representanter fra NMH, KHiO, MF og AHO ble opprettet i 2019. Mandat for og sammensetning av felles redelighetsutvalg ble vedtatt, og en overordnet avtale mellom de deltakende høyskolene om utvalget ble signert. Utvalget skal ha sitt første møte i 2020.

Felles studentombud

AHO signerte i 2019 en avtale om AHO skal samarbeide med Musikkhøgskolen, Politihøgskolen, Kunsthøgskolen i Oslo, Lovisenberg diakonale høgskole og Bjørknes høgskole om et felles studentombud. Institusjonene samarbeider med Universitetet i Oslo slik at studentombudet blir en del av UiO sitt fagmiljø og studentombudet har lokaler på Blindern.

Felles pedagogisk basiskompetanse

AHO har inngått avtale om videreutvikling av pedagogikkprogrammet til Det Kongelige Danske Kunstakademis Skoler for Arkitektur, Design og Konservering (KDAK) og Arkitektskolen i Aarhus. En av AHOs medarbeidere fulgte i 2019 KDAK sitt program for å få erfaring med programmet slik det har vært lagt opp. De tre arkitektur- og designskolene har gjennom dette året arbeidet sammen med Aarhus universitet for å videreutvikle programmet.

Kjøp av tjenester knyttet til opptak

AHO har inngått et samarbeid om å kjøpe tjenester fra OsloMet til den tekniske delen av studentopptaket gjennom samordna opptak i 2020. Dette er en pilot, som skal bidra til å gjøre opptaket mindre sårbart.

Kvinner i toppstillinger

NASJONALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2017	2018	2019	2019
Andel kvinner i dosent- og professorstillinger (Nasjonalt styringsparameter) i %	23,7	30,8	36,21	35

AHO har i 2019 ansatt i fem førstestillinger, hvorav tre kvinner. Vi ser at andel kvinner i professorstillinger har økt, som en kombinasjon av at flere menn har fratrudd sine professorater og at kvinner har tiltrådt. Med et lavt antall stillinger, blir det imidlertid lett store svingninger.

I 2019 har vi fått 4 opprykksøknader, tre fra mannlige søkere og en fra en kvinnelig søker.

Midlertidighet

AHO har i 2019 en økning i andel midlertidige stillinger. Dette skyldes hovedsakelig at det har vært ledige stillinger som det har tatt tid å ansette i. Det har også oppstått midlertidige behov knyttet til den administrative omstillingen AHO har vært gjennom. Selv om AHO vil ha en viss grad av midlertidighet, er tallene på et høyere nivå enn man ønsker og det vil iverksettes tiltak for å redusere graden av midlertidighet.

NASJONALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2017	2018	2019	2019
Andel midlertidige ansatte i undervisning- og forskerstillinger (%)	10	10,9	19,44	10

TABELL: MIDLERTIDIGHET

		MIDLERTIDIG ÅRSVERK I ANTALL	MIDLERTIDIG ÅRSVERK I %	% KVINNER	% MENN
Totalt i virksomheten	2019	71,26	48,3	44,1	55,9
	2018	67,1	46,9	52,3	47,7
Administrative stillinger totalt	2019	7	18,8	45,7	54,3
	2018	5,2	12,2	57,7	42,3
Lederstillinger	2019	1	50,0	0	100
	2018	1	33,3	0	100
Mellomlederstillinger	2019	3,2	61,5	43,75	56,25
	2018	3	30,6	33,3	66,7
Saksbehandler/ utrederstillinger	2019	2,8	9,3	64,3	35,7
	2018	1	4,3	100	0
Undervisnings- forskerstillinger totalt	2019	27,76	44,3	36,8	63,2
	2018	21,5	36,4	47	53
Professor	2019	2,1	11,1	19,0	81,0
	2018	0,9	4,5	75	25
Førsteamanuensis	2019	4,8	25,3	56,25	43,75
	2018	2,8	29,6	35,7	64,3
Rekrutteringsstillinger totalt	2019	18,35	100	40,9	59,1
	2018	24	100	57,7	42,3
Professor II	2019				
	2018	1,2	100	0	100

Kilde: DBH

Styring og kontroll i virksomheten

Rapportering om styring og kontroll

AHO har et system for internkontroll innenfor økonomiforvaltningsområdet. Dette består av retningslinjer, policyer, rutinebeskrivelser og nøkkelkontroller. AHO har også et system for internkontroll i studieadministrasjonen. Vi mener å oppfylt kravene til i økonomireglementet §§ 4 og 14 og bestemmelse pkt. 2.4 om internkontroll. Definerte nøkkelkontroller blir gjennomført hvert tertial.

Arbeidslivskriminalitet / Anskaffelser

Krav til lønns- og arbeidsvilkår hos leverandører er innarbeidet i relevante dokumenter. Fremtidig inngåtte kontrakter der krav til lønns- og arbeidsvilkår inkluderes, vil også følges opp jevnlig med krav om innlevering av nødvendig dokumentasjon.

Samfunnssikkerhet og beredskap

AHO har gjennomført ROS-analyse høsten 2019, denne vil bli styrebehandlet mars 2020. Det er gjennomført en beredskapsøvelse i desember 2019.

AHOs styre vedtok i 2016 Ledelsessystem for informasjonssikkerhet. Ledelsessystemet er bygget opp i henhold til gjeldende standard og beskriver sikkerhetsmål, risiko og organisering av arbeidet. Ledelsessystemet ble revidert i henhold til GDPR og AHOs nye organisering i 2019. Ledelsens gjennomgang er gjennomført og dokumentert, og det vurderes kontinuerlige forbedringstiltak.

Lærlinger

Høsten 2018 ansatte AHO to lærlinger, innen IT-servicefaget. Høsten 2019 ble ytterligere en lærling ansatt innen samme felt. Det er besluttet at AHO skal ha to lærlinger innen dette feltet til enhver tid. AHO er tilknyttet OK Stat.

Likestilling, mangfold, diskriminering og tilgjengelighet

Styret vedtok i 2019 en ny handlingsplan for likestilling og mangfold. Planen inneholdt følgende hovedtemaer:

- Øke andel kvinner i vitenskapelige toppstillinger
- Motarbeide trakassering og diskriminering
- Studentmangfold; med økt fokus på rekruttering, søknadskriterier og opptaksprøver
- Kartlegging av og økt bevissthet rundt kjønnsbalansen ved engasjement av gjesteforelesere og ved bruk av jurymedlemmer og sensorer

TABELL 1 KJØNNBALANSE OG LØNN

STILLING	ÅRSTAL	KJØNNBALANSE			GJENNOMSNITTLØNN		
		% MENN	% KVINNER	TOTALT ÅRSVERK	MENN	KVINNER	TOTALT
Professor	2018	68,4	31,6	19,3	829'	848'	834'
	2019	64,7	35,3	19	839'	860'	845'
Førsteamanuensis	2018	51,7	48,3	19,6	662'	686'	674'
	2019	42,7	57,3	19	682'	695'	689'
Stipendiat	2018	45,65	54,35	23	517'	477'	496'

	2019	58	42	18	501'	505'	502'
Universitetslektor	2018	60,9	39,1	17,8	587'	610'	597'
	2019	63	37	19,5	605'	622'	612'
Rådgiver	2018	17,5	82,5	17,1	562'	544'	548'
	2019	26,7	73,2	18,7	568'	561'	563'

Kilde: DBH / AHO statistikk til Lønnsforhandling

TABELL 2 KJØNNBALANSE

STILLINGSGRUPPE	ÅRSTAL	% MENN	% KVINNER	ANTALL
Instituttleder	2018	50	50	4
	2019	50	50	4
Seksjonssjef				
	2019	-	100	2

Kilde: DBH * DBH statistikk baseres på årsverk. Her beregnes kjønnsbalanse på antall ansatte

TABELL 3 SØKERE OG TILSATTE

STILLINGSKATEGORI	UTLYSTE STILLINGER*				TILSATTE UTLYSNING**		UTEN
	ANTALL SØKERE		ANTALL NYTILSATTE		ANTALL TILSATTE		
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	
Professor og førsteamanuensis	63	40	2	3	-	-	
Universitetslektor	14	13	2	3	-	-	
Stipendiater og post.doc	42	50	1	3	-	-	
Tekniske administrative	125	91	5	3	*		
Leder- og mellomlederstillinger	16	18	3	1	1*		

Kilde: JobbNorge/ Public 360

I forbindelse med omorganisering av administrasjonen ble flere fast ansatte ansatt i nye roller og stillingskoder, vi har ikke medregnet det blant ansettelsene uten utlysninger. Den ene stillingen som ble ansatt uten utlysning er en instituttlederstilling. Dette er et vikariat for en instituttleder som har forskningsfri.

Inkluderingsdugnad

AHO må sikre seg de beste hodene for å ivareta undervisning og forskning. Da de aller fleste faglige stillingene behandles med sakkyndig komité, så vil det i praksis være administrative og støttestillinger som er aktuelle for inkluderingsdugnaden. Det er ikke gjort registreringer av søkere med søkere med hull i CV.

Framtidsutsikter

AHOs fortrinn og muligheter (i 2020)

AHO er i en privilegert posisjon med høye søkertall som øker hvert år, blant Norges mest fornøyde studenter og med kandidater som er meget attraktive på arbeidsmarkedet. Det er stor etterspørsel etter AHOs kompetanse og skolen er en attraktiv samarbeidspartner med et bredt internasjonalt nettverk. Dette utgjør muligheter AHO bør utnytte seg av.

Skolen er plassert geografisk strategisk midt i Oslo, med attraktive lokaler for studenter og ansatte, og har et godt rykte både innenfor og utenfor academia. I sammenheng med at AHO feirer sitt 75 års jubileum i 2020/2021 skal skolen utnytte denne plasseringen og rollen til å synliggjøre skolens kompetanse og aktiviteter til samfunnet og samfunnsaktører.

AHO sees på som en attraktiv forskningspartner og spesielt skolens tverrfaglige forankring gir fordeler i et stadig mer tverrfaglig samfunn. AHOs rolle som en liten autonom skole gir skolen et stort fortrinn i at den er fleksible og tilpasningsdyktig, og kan snu seg rundt på initiativ raskt og bygge samarbeid med relevante partnere og samfunnsaktører. Skolen kan raskt koble seg på dagsaktuelle tematikker og utvikler prosjekter i samarbeid med både offentlige og private partnere for å løse problemer og bidra inn i samfunnsdebatten med kompetanse og integritet. Dette fortrinnet må AHO utnytte i større grad fremover.

AHO må utnytte disse muligheter når skolen nå skal inn i en ny strategiperiode og videreutvikle skolen i henhold til utviklingsavtalen og andre interne planer og tiltak.

Overordnet risikovurdering

Det er en generell risiko knyttet til omstillingsevne, ettersom det er lettere å bevare enn å endre og fordi strukturer og rutiner ofte kan virke konserverende. Det kan særlig være krevende med omstilling når resultatene er gode og det ikke er en opplevd risiko knyttet til å fortsette som tidligere. Viktige felter som digitalisering og livslang læring vil imidlertid kreve omstilling og samhandling på nye måter. Gjennom arbeidet med samhandling og faglig ledelse vil AHO styrke institusjonens omstillingsevne for å møte nye utfordringer og styrke et kontinuerlig kvalitetsarbeid gjennom stadig forbedringer.

AHO har i det kommende året identifisert følgende overordnede områder som særlig viktig for risikostyringen i 2020:

- Doktorgradsprogrammet
- Prioriteringer og implementering av strategi
- Campusutvikling
- Økonomistyring
- Midlertidighet

Disse feltene er valgt ut fra dokumenterte utfordringer, samt områder som er sentrale for driften av AHO. Risikovurderingene er kvalitativt vurdert og diskutert av ledelsen ved AHO. Det er ikke satt opp risikomatrise for de enkelte feltene, men hvert av områdene er vurdert ut fra sannsynlighet og konsekvens.

1. Doktorgradstudiet og forskerutdanning

Dette er området hvor det er størst risiko for AHO på kort sikt, hvor også konsekvensene er store om ting ikke forbedrer seg. Problemene er sammensatte, men kan oppsummeres i tre kategorier; inntak, gjennomstrømning og kompetanse.

AHO har de siste årene fått inn for få eksternfinansierte kandidater som tas opp på programmet, og dette resulterer i at det starter for få på doktorgradsutdanningen hvert år.

Det har vært en nedgang de senere årene. Det er også en manglende kobling mellom syklus 2 og 3, noe som fører til at AHOs egne masterkandidater ikke er forberedt eller kvalifisert nok til å ta forskerutdannelse ved skolen. AHO må vurdere hvordan skolen kan sikre minimum 5 nye kandidater på programmet hvert år for å sikre størrelsen og kvaliteten på programmet, forutsatt at kvaliteten på kandidater som tas opp ikke synker.

Gjennomstrømning er for dårlig. Det disputerer for få kandidater per år, og snittet over tre år nærmer seg kritisk mengde. AHO må disputere gjennomsnittlig 5 kandidater per år, og skolen ligger akkurat på grensen.

Det er for liten veiledningskapasitet, og det er for liten kunnskap om veiledning blant AHOs veiledere. Det må tilrettelegges for kompetanseheving for veiledere, i tillegg til at veiledning i større grad må anerkjennes at tar tid om det skal gjøres grundig og bra.

Tiltak:

- Eget fullføringsfond opprettet av AHOs styre for 2020 for å støtte kandidater i slutfasen slik at de disputerer i løpet av 2020.
- Obligatorisk veiledningskurs fra 2020/2021. I sterkere grad klargjøre krav til veileder og kandidater før oppstart gjennom retningslinjer og interne seminarer.
- Gjennomgang av kursporteføljen på master og doktorgrad for å bygge bro mellom syklus II og syklus III. Spesifikke forskningsforberedende kurs i metode og i skriftlige kommunikasjonsevne skal planlegges.
- Utrede muligheter for incentiver for faglige som bringer inn eksternfinansierte kandidater og/ellers om bidrar til uteksaminering av kandidater.

2. Prioriteringer og implementering av strategi

AHO er en svært ambisiøs institusjon. Dette er i utgangspunktet et stort fortrinn, men vi ser at det kan føre til at det blir tatt for mange samtidige initiativ, og at disse i beste fall blir forsinket eller i verste fall at vi ikke klarer å gjennomføre dem. Det er derfor en viktig utfordring å balansere en kultur med stor frihet til å forfølge faglige interesser og muligheter, med en prioritering av ressurser og oppfølgingsevne. Vi opplever at spennende prosjekter og tiltak ikke kan gjennomføres, fordi det mangler menneskelige ressurser til å gjennomføre dem. Dette oppdages gjerne for sent, da prosjekter blir for dårlig planlagt.

I 2020 skal en ny strategi implementeres, og det vil igangsettes arbeid med underliggende handlingsplaner. Det vil være svært viktig at dette arbeidet sikrer eierskap til oppfølging av tiltak og realistiske estimater for gjennomføring. Samtidig som det forutsettes et lokalt eierskap av handlingsplanene, er det viktig at man har en helhetlig oversikt over handlingsplaner og tiltak.

Det er en risiko for at en stadig vekst i ulike retninger kan vanne ut kjernevirksomheten til skolen, og at ressurser spres for tynt utover. Det oppleves også at stadig nye krav og pålegg fra overordnede myndigheter legger beslag på ressurser, og at AHO må finne gode løsninger for å etterleve disse på en minst mulig kostnadskrevenende måte.

Med en ambisiøs strategi og utviklingsavtale er det svært sannsynlig at AHO vil måtte prioritere mye strengere, noe som også medfører at noen initiativ og prosjekter ikke kan prioriteres eller støttes, og dette vurderes å være av moderat risiko.

Tiltak:

- Strategi med underliggende handlingsplaner skal bidra til å prioritere

- Det er lagt opp til prosesser som tydeligere skal koble strategi og budsjett for å sikre en reel prioritering.
- Den administrative organiseringen har som intensjon at det skal være en bedre overordnet koordinering av ulike prosjekter, og prosjektporteføljen følges tettere opp av den administrative ledelsen. Det vil også i større grad stilles krav til gode prosjektbeskrivelser når nye prosjekter igangsettes.
- AHO undersøker muligheter for samarbeid der dette er hensiktsmessig.

3. Campusutvikling

De siste årene har AHO utvidet sine lokaler, ved å ta over den resterende delen av Maridalsveien 29 og ved å inngå en leieavtale i Akersbakken 12. Dette etter en lang periode med vekst og tiltagende trangboddhet. Det har imidlertid vist seg som utfordrende å sikre en god disponering av arealene. Dette skyldes dels manglende planlegging av de nye arealene i Akersbakken, dels egenskaper ved dagens timeplaner som gir en svært ulik aktivitetsbelastning gjennom uken og dels behov knyttet til modellproduksjon og tilgang til verksted.

Tiltak:

- AHO vil gjennom 2020 arbeide med en campusutviklingsplan i samarbeid med Statsbygg og
- Parallelt med campusutviklingsplanen vil det arbeides med en intern plan for arealdisponering.

4. Økonomistyring

Risikobildet knytter seg til en kombinasjon av flere faktorer: overforbruk i 2019, behov for å bygge opp reserven, ny budsjettmodell og turnover blant sentrale nøkkelfunksjoner i økonomienheten.

Regnskapet for 2019 viser et stort overforbruk. AHO har hatt en flerårig plan for å bygge ned reserven, som har ligget på et høyere nivå enn ønskelig. Målsetningen er å ha en reserve på om lag 5 % av bevilgningen. Med overforbruket i 2019 ligger reserven på 2,2 %.

Den nye budsjettmodellen som AHO vedtok i 2019 ble bare delvis implementert for 2020-budsjettet. Det er sentralt at detaljeringen av modellen fortsetter og at simuleringer og tildelinger er klare i god tid slik at enheter kan tilpasse seg en ny fordelingsmodell.

To sentrale medarbeidere i økonomienheten har valgt å forlate AHO i løpet av relativt kort tid. I en liten organisasjon gir dette en stor sårbarhet, og en risiko både knyttet til kompetanse og kapasitet.

Sannsynligheten for at AHO ikke vil lykkes med en god økonomistyring i 2020 vurderes ikke som stor, men det kan få alvorlige konsekvenser.

Tiltak:

- Det legges opp til en tettere økonomioppfølging overfor alle enheter i 2020. En pågående pilot med et virksomhetsstyringsverktøy vil vurderes i første kvartal 2020.
- Det vil legges frem en plan for oppbygging av reserven i begynnelsen av 2020. AHO er i en situasjon med økte forventede inntekter den neste femårsperioden. Det legges opp til at oppbyggingen av reserven bidrar til å spre forventet inntektsøkning jevnere

i årene fremover. Det arbeides med langtidsbudsjetter for å få en god oversikt over AHOs økonomiske forpliktelser fremover.

- Det vil arbeides videre med implementering av den nye budsjettmodellen. Denne modellen vil gjøre det lettere å gjennomføre målrettede kutt hvis det blir nødvendig. Budsjettprosessen vil starte tidligere enn før og kobles tettere mot strategi.
- Det er rekruttert til de vakante stillingene og innleide krefter fra PWC bidrar til å sikre en god økonomistyring i perioden før de nyansatte er på plass.

5. Midlertidighet

AHO styre og ledelse har gjennom flere år holdt øye med midlertidigheten. Dette er en uensartet gruppe som gir verdifulle bidrag til AHOs undervisningskvalitet og som gir arbeidslivstilknytning. Gruppen spenner fra internasjonalt meriterte fagpersoner som underviser ett semester, via praktikere med lang bransjeeerfaring til relativt nyutdannede undervisningsassistenter. Noe midlertidighet er ønskelig, men AHO hadde i 2019 en økning, og ligger i dag for høyt. Det er en intensjon å sikre praktikere i undervisningsstaben ved i større grad bruke åremålsstillinger.

Tiltak:

- Alle institutter gjennomgår sine midlertidige årsverk og legger planer hvordan dette kan reduseres
- Styret har delegert enkeltansettelser og skal holde et større fokus på bemanningsplanlegging
- Det vil settes et konkret måltall for midlertidighet som det arbeides mot.

Mål på nasjonale og institusjonelle styringsparametere

Nasjonale styringsparametere

Styringsparameter	2017	2018	2019	Målsetning 2020
Andelen studenter på masterutdanning som gjennomfører på normert tid	58,82	47,06	41,03	70
Andelen ph.d.-kandidater som gjennomfører innen seks år	60	41,67	12,5	85
Skår på hvordan studentene oppfatter studiekvaliteten	4,51	4,31	4,37	4.5
Faglig tidsbruk (timer) per uke blant heltidsstudenter	51,88	48,81	46,91	45
Verdien av Horisont 2020-kontrakter per FoU-årsverk	-	-	-	-
Andel utreisende utvekslingsstudenter på Erasmus+ av totalt antall studenter	2,8	4,36	4,08	5
Andel mastergradskandidater sysselsatt i relevant arbeid et halvt år etter fullført utdanning	78,95	-	-	90
Bidragsinntekter fra Forskningsrådet per faglig årsverk	85,43	105,39	77,23	80
Andre bidrags- og oppdragsinntekter per faglig årsverk	27,65	21,93	49,34	40
Antall studiepoeng per faglig årsverk	402,92	404,1	448,99	405

Andel kvinner i dosent- og professorstillinger	23,65	30,81	36,21	35
Andel midlertidig ansatte i undervisnings- og forskerstillinger	10,02	10,92	19,44	20

Fra 2020 vil alle timelærere av et viss omfang ansettes i stillingskoden universitetslektor, dette vil medføre at styringsparametere med faglige årsverk eller undervisnings- og forskningsstillinger i nevneren vil ha svakere resultater ettersom det vil bli en økning av midlertidige universitetslektorstillinger. Det vil særlig slå ut på det nasjonale styringsparameter knyttet til midlertidighet. Til tross for aktivt arbeid for å redusere midlertidighet vil midlertidighet på dette parametere øke de nærmeste årene, mens det totale tallet vil reduseres.

Lokale styringsparametere

LOKALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2017	2018	2019	2020
GJENNOMFØRING:				
Tall kandidater med fullførte vitnemålsgivende grad				
DESIGN (5 år)	36	28	19	28
DESIGN (2 år) ⁷	-	-	14	14
ARKITEKTUR (5,5 år)	55	76	72	73
LANDSKAPSARKITEKTUR (2 år)	17	15	18	20
ERFARINGSBASERT MASTER ARKITEKTURVERN	1	3	0	8
ERFARINGSBASERT MASTER URBANISME	1	2	5	13
DOKTORGRAD – PHILOSOPHAE DOCTOR	10	2	3	10

LOKALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2017	2018	2019	2020
Tilslag på nye forskningsprosjekter fra NFR og EU over 1 million	2	2	4	3

⁷ Første kull startet høst 2017 og uteksamineres vår 2019.

LOKALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING		
OPPTAK	KULL 2017	KULL 2019
Erfaringsbasert master i arkitekturvern	9	18
Erfaringsbasert master i urbanisme	21	22
AKTIVE	KULL 2017	KULL 2019
Erfaringsbasert master i arkitekturvern	8	17
Erfaringsbasert master i urbanisme	13	17
FULLFØRTE	KULL 2017	KULL 2019
Erfaringsbasert master i arkitekturvern	0	-
Erfaringsbasert master i urbanisme	4	-
Antall studenter tatt opp på enkeltmoduler i 2019	RESULTAT	MÅLSETNING
OPPTAK	2019	2020
Erfaringsbasert master i arkitekturvern	2	5
Erfaringsbasert master i urbanisme	1	1

AHO har valgt å inkludere noen lokale styringsparametere i tillegg til de nasjonale for å sikre at fokusområder og risikoområder følges opp. Skolen ønsker fokus på kandidatproduksjon, inkludert doktorgrad. Dette kobles seg opp mot både utviklingsavtale og strategi som har fokus på kvalitet i utdanningen og forskning. AHO har et økt fokus på eksternt finansiert forskning og har dermed også inkludert et parameter for forskningsprosjekter for å sikre at dette følges opp. Det vil være naturlig å ha en revidert gjennomgang av virksomhetsmål og styringsparametere når den nye strategien er vedtatt.

Til slutt har AHO et mål om å videreutvikle sin EVU-satsning i utviklingsavtalen og inkluderer derfor et eget EVU parameter for å sikre at dette følges opp i hele organisasjonen. Det gjøres opptak til EVU annenhver år, og neste opptak er i 2021. Derfor settes det ikke egen målsetning for 2020 på opptakstall, men det settes et måltall for studenter tatt opp på enkeltmoduler. Målsetningen for de erfaringsbaserte mastergradene er at kullet som startet i 2017 er uteksaminert i løpet av 2020, og at det ikke er frafall av studenter fra kullet som startet i 2019. De vil først uteksamineres i 2021, og dermed settes det ikke noen mål for fullføring for dette kullet.

Framtidsutsikter og planer

Kvalitet i utdanning og forskning

AHO har som målsetning å videreutvikle og styrke kvaliteten på forskning og undervisning med ambisjon om å forbli et internasjonalt sett fremragende lærested. Dette skal blant annet gjøres gjennom samarbeid, både på tvers av skolen og gjennom forpliktende samarbeid med utvalgte partnere. Som verktøy for denne utviklingen utvikler AHO en ny strategi som trer i kraft i 2020, og lager oppfølgingsplaner for utviklingsavtalen med Kunnskapsdepartementet.

Oppfølging av utviklingsavtalen

AHO skal gjennomføre kartlegging av muligheter og behov for samarbeid med andre institusjoner innen undervisning og forskning.

AHO har iverksatt et kvalitetssikringsprosjekt med mål om å kvalitetssikre internasjonaliseringsarbeidet ved AHO generelt og avtaleporteføljen spesielt. Endelig rapport skal foreligge høstsemesteret 2020. AHO vil ha kvalitetsjekk alle skolen utvekslingsavtaler og gått grundig gjennom virkemiddelapparatet for å stimulere til utenlandsopphold for studenter og forskere. Dette vil lede til utarbeidelsen av en ny handlingsplan for internasjonalisering som vil være klar i 2021.

AHO vil gjennomføre og ferdigstille evalueringen av programutvalgenes arbeid etter de ble opprettet i 2017. Det vil lages en plan for oppfølging i etterkant av evalueringen. Programledelse er også en svært viktig element i den pågående diskusjonen om faglig organisering. Etter planen vil den faglige organiseringen bli vedtatt i 2020, og evalueringen av dagens programledelse vil være en av flere vurderingskriterier i denne beslutningen. Det vil også jobbes med å forberede en ekstern evaluering av alle studieprogram slik at dette kan gjennomføres i 2020/2021.

AHO vil i 2020 tilby sine ansatte et tilrettelagt undervisningsopplegg som gir innføring i AHOs pedagogiske modell, og en systematisk plan for kompetanseheving av vitenskapelig personell vil være ferdigstilt. AHO vil også jobbe for en egen opplæringsmodul i samarbeid med andre UH-institusjoner for veiledere på doktorgrad. AHO vil i tillegg gjennomføre kursing av utvalgte ansatte i forskningsledelse og prosjektledelse i 2020, og evaluere om dette er et opplegg som skal implementeres som tilbud til andre aktuelle kandidater.

Andre oppfølgingspunkter

AHO skal implementere handlingsplanen for doktorgradsstudiet og forskerutdannelsen som skal følges opp tett for å sikre kvaliteten fra opptak til avslutning i studiet. Målsetningen er at kandidater som tar forskerutdannelse ved AHO fullfører studiet med kortere gjennomføringstid enn tidligere, hvor kandidater som tas opp til utdannelsen har bedre forutsetninger for å fullføre utdannelsen og hvor de som underviser og veileder kandidater har kunnskapen til å følge studentene opp. AHO vil rapportere på oppfølgingen av handlingsplanen i neste årsrapport. Vi vil kunne se resultater for noen av de kortsiktige tiltakene allerede neste år, men de mer grunnleggende, langsiktige tiltakene vil først gi resultater om flere år og inngår som en del av et kontinuerlig kvalitetsarbeid.

AHO skal sikre at studentevalueringer i enda større grad inkluderes i evalueringen av kurs og studieprogram, og skal sikre dette ved å jobbe for høyere deltagelse fra studenter ved tettere involvering og medvirkning. Bruken av tillitsvalgte som talspersons og representant for studenter ønsker AHO å bygge videre på.

Forskning og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling

Fokus på kvalitet gjennomfører alle AHOs planer og strategier. Et av skolens klare fokusområder er bærekraft, og skolen skal aktivt bidra til å håndtere vår tids bærekraftsutfordringer gjennom en eksperimenterende, kritisk og flerfaglig tilnærming. For å fremme strategiområdet skal AHO være en aktiv samfunnsaktør innenfor sine fagfelt og satse på samarbeid med sentrale samfunnsaktører. Som verktøy for denne utviklingen utvikler AHO en ny strategi som trer i kraft i 2020, og lager oppfølgingsplaner for utviklingsavtalen med Kunnskapsdepartementet.

Oppfølging av utviklingsavtalen

Etter- og videreutdanning vil kunne bidra til vekselvirkning mellom problemstillinger profesjonsutøvere møter i sitt virke og AHOs kunnskapsproduksjon. AHO skal benytte sin posisjon som en ikke-kommersiell aktør og bidra til å sikre kunnskapsbaserte diskusjoner.

Det skal igangsettes tiltak for å følge opp organiseringsrapporten for EVU. Det skal i løpet av 2020 settes et programstyre som har ansvar for kvalitetssikring og videre utvikling av EVU programmene, samt utarbeides handlingsplaner for organisatorisk forankring, ansvarsfordeling og rammebetingelser av EVU porteføljen. Det er et ønske om å starte videreutdannings-program innen design. Det har blitt igangsatt en utredning av bransjen sine behov. Det er derfor satt et mål for 2020 å slutføre kartlegging av bransjens behov, ferdigstille et programoppsett, ansette eksterne og interne faglige ressurser med tilknytning til programmet, samt sikre AHO sine økonomiske og strategiske interesser i utvikling av et program. Det vil også fortløpende bli arbeidet med mulige nye EVU programmer i samarbeid med andre institusjoner i UH sektoren.

AHO vil vedta en ny strategi i 2020 som skal legge føringer for hvilke samarbeid AHO bør prioritere med sentrale samfunnsaktører. Skolen vil i 2020 starte kartlegging og kvalitativt vurdere inngåtte samarbeidsavtaler og resultater skolen har fått ut av disse, før det legges en plan for fremtidige samarbeid basert på AHOs strategiske retningsvalg.

Andre oppfølgingspunkter

AHO har over mange år vært en av institusjonene som har hentet inn mest forskningsmidler per vitenskapelig ansatte. Dette har over flere år vært fallende. Dette skyldes delvis at AHO har hatt fokus på å vinne EU-midler. AHO bør strategisk jobbe for å koble seg på større prosjekter som partnere og bygge samarbeid, og ikke ha ambisjoner om å lede store prosjekter alene. Det vil gi skolen midler til å utvikle forskningen, uten at tid og ressurser vil forsvinne i administrativ prosjektledelse. Det er også gjennom ekstern finansiert forskning at AHO får muligheten og fleksibiliteten til å utvikle faget og skolens fagportefølje.

Effektiv, mangfoldig og solid

Oppfølging av utviklingsavtalen

Så snart styret har vedtatt AHOs nye strategi (Agenda 2025) vil det arbeides videre med handlingsplan for samarbeid og arbeidsdeling. Det er gjort en omfattende kartlegging i 2019, det vil være nødvendig å vurdere erfaringene med de pågående samarbeidene og vurdere strategiske implikasjoner av dette. En handlingsplan forventes vedtatt i første halvår 2020. Parallelt vil AHO videreutvikle pågående diskusjoner med flere samarbeidspartnere.

Det vil være viktig å vurdere spredning eller konsentrasjon av samarbeidspartnere og hvilke type samarbeid som best støtter opp under de strategiske målene AHO har satt.

Andre oppfølgingspunkter

Organisasjon og organisasjonsutvikling

I løpet av 2020 skal AHO avslutte diskusjonen om faglig organisering. Det har vært gjennomført en bred diskusjon om dette gjennom 2019, og vedtak og forberedelser til en implementering vil gjennomføres i 2020. Organiseringen skal støtte opp om primæraktiviteten og utdannings- og forskningskvalitet. Særlig studieprogramledelse og en helhetlig forskningskoordinering er faktorer som vil være viktig i vurderingen. Styret har også bedt om at personaloppfølging om medbestemmelse er elementer som vektlegges.

Samtidig vil det være et fokus på å hente ut de forventede gevinstene av den administrative organiseringen. Det er behov for å gjøre mindre justeringer og rutineendringer.

Bemanningsplanlegging og midlertidighet

AHO sitt styre har delegert ansettelsesmyndighet til underliggende utvalg, og i den forbindelse har styret bedt om å jevnlig behandle bemanningsplanlegging på et strategisk nivå. Dette vil sikre en overordnet diskusjon av bemanningsplaner, og det vil også inkludere en diskusjon om midlertidighet. AHO hadde i 2019 en stor økning i midlertidighet, og det vil bli igangsatt tiltak for å redusere denne.

Lokaler og campus utvikling

AHO skal arbeide med campusutviklingsstrategi i samarbeid med Statsbygg. Parallelt med dette vil det arbeides med arealdisponering på kort og mellomlang sikt. Det ble i 2018/2019 gjennomført en mulighetsstudie som vil danne grunnlag for disse prosessene. Som skissert tidligere er det flere elementer som hindrer en effektiv og god bruk av skolens lokaler, og det vil være nødvendig å gjøre både kortsiktige tiltak for å sikre at vi kan ta av for planlagt vekst i antall studenter og ansatte i 2020, men også for å sikre utvikling på mellomlang sikt. De to prosessene kjøres som separate løp, men det vil gjensidig informere hverandre.

Videreutvikling av budsjettmodell og langtidsbudsjett

Den vedtatte budsjettmodellen er ikke fullt ut implementert for 2020, og det vil arbeides videre med de komponentene som ikke er implementert. Det legges opp til en budsjettprosess som er tett integrert med strategiprosessen og som legges tidligere på året.

Det vil bli laget et langtidsbudsjett for AHO som skal synliggjøre oppbygging av fond og fremtidige investeringsbehov. Verkstedet vil være første enhet ut med en langtidsplan for investeringer, mens det for IKT- og driftsfeltene vil være naturlig å koble arbeidet mot henholdsvis handlingsplan for digitalisering og campusutviklingsstrategi.

Budsjett 2020

	Budsjett 2020		Revidert budsjett	
Tildelt fra KD	kr	193 943 000	kr	193 943 000
Bevilgning fra UIT	kr	9 450 000	kr	9 450 000
Til disposisjon fra bevilgning	kr	203 393 000	kr	203 393 000
Inntekter				
Papiravgift	kr	200 000	kr	200 000
Refusjon sykepenger	kr	1 500 000	kr	1 500 000
Overhead prosjekter, AHO felles adm andel	kr	1 600 000	kr	1 600 000
Tilfeldige inntekter	kr	2 200 000	kr	2 200 000
Sum inntekter	kr	5 500 000	kr	5 500 000
Sum til disposisjon	kr	208 893 000	kr	208 893 000
Utgifter				
Investeringer	kr	3 000 000	kr	3 000 000
Strategiske midler - disponert av rektor	kr	1 000 000	kr	1 000 000
Nye tiltak/strategiske satsninger	kr	6 300 000	kr	4 700 000
Lønnsbudsjett, ordinær drift	kr	116 659 000	kr	116 659 000
Instituttene				
Kurs, timelærere, drift av institutter	kr	11 866 000	kr	11 866 000
FOU resultat	kr	1 000 000	kr	560 000
Prosjektoverskudd	kr	2 000 000	kr	2 000 000
Mer-/mindreforbruk 2019			kr	520 000
Sum instituttene	kr	14 866 000	kr	14 946 000
Bruk av avsatt reserve/fond				
Drift og administrasjon				
Felles driftsbudsjett	kr	47 496 000	kr	47 496 000
Asministrative enheter, felles tiltak	kr	22 120 000	kr	22 120 000
Sum drift og administrasjon	kr	69 616 000	kr	69 616 000
Sum utgifter	kr	211 441 000	kr	209 921 000
Balanse	-kr	2 548 000	-kr	1 028 000

Budsjettet for 2020 er vedtatt med en negativ balanse, som er forutsatt tilført fra fondet. Den negative balansen ble vedtatt redusert i budsjettrevisjon i mars og vil bli ytterligere redusert til kroner 500 000.

Bevilgningen fra Kunnskapsdepartementet benyttes i stor grad til normal drift ved AHO. Ved siden av husleie og driftskostnader til våre lokaler er det meste av Arkitektur- og designhøgskolens ressursbruk knyttet til lønn. God styring av personalressursene er viktig for å kunne opprettholde et forsvarlig og ønskelig handlingsrom fremover.

Det er satt av 3 millioner kroner til ordinære investeringer.

Styret sine kommentarer til AHOs regnskap for 2019

1. Institusjonens formål

AHO er en selvstendig vitenskapelig høgskole på universitetsnivå ("specialized university") som omfatter disiplinene arkitektur, design, urbanisme og landskapsarkitektur. AHO driver kunnskapsutvikling innen praktiske, akademiske og kunstneriske felt og skal forvalte et internasjonalt og aktuelt kunnskapsnivå. AHO skal videreføre det beste i sin akademitradisjon og transformere denne inn i en ny institusjonskultur der den akademiske kunnskapsbasen er tydeligere, FoU-orienteringen mer gjennomgripende og det flerfaglige perspektivet sterkere. AHOs målsettinger og overordnede strategier er formulert i Strategisk plan 2020 som styret vedtok i 2010.

2. Bekreftelse på at regnskapet er avlagt i samsvar med reglene

Regnskapet er avlagt i henhold til reglement og bestemmelser for økonomistyring i staten, rundskriv fra Finansdepartementet, krav fra overordnet departement og de statlige regnskapsstandarder (SRS) som gjelder for et statlig periodisert regnskap. Regnskapet er presentert i samsvar med regnskapsmalen for universiteter og høyskoler, og gir et dekkende bilde av høgskolens virksomhet i regnskapsåret.

Det er ikke foretatt vesentlige endringer i regnskapsprinsippene i forhold til regnskapsavleggelsen for 2018.

Høgskolens revisor er Riksrevisjonen.

3. Institusjonens drift i perioden

Inntekter

Sum driftsinntekter utgjorde 211,9 mill. mot 198,0 mill. sammenlignet med 2018. Bevilgningsinntekten økte fra 175,3 til 191,5 mill. Dette er en økning på 16,2 mill., eller 9,3%.

Kostnader

Sum driftskostnader er økt med 23,8 mill, sammenlignet med 2018, noe som er en økning på 11,8%. Dette skyldes blant en økte leiekostnader og kjøp av fremmede tjenester gjennom året 2019. (Tekst om fremmede tjenester ned) Lønnskostnadene har økt med 5,5 %, men andel lønnskostnader av totale driftskostnader endte på 59,1% en nedgang fra 62,7% i 2018. Styrets intensjon er å holde lønnskostnadene på det nivået det nå har for å unngå en økt andel faste kostnader og redusert handlingsrom.

Avskrivningskostnadene er økt med 30,8% i 2019 (fra 4,2 mill 2018 til 5,5 mill 2019)

Resultatet

Resultatet for bevilgningsfinansiert virksomhet viser et merforbruk på 13,6 mill. 2019. Dette er en del høyere enn budsjettet og hva som var planlagt ved avleggelse av regnskapet for 2. tertial 2019. Tilsvarende viste resultatet i 2018 et merforbruk på 3,7 mill.

Årets resultat fra oppdragsfinansiert aktivitet er kr 37 000. For 2018 var resultatet kr 190 000.

AHO har nå en virksomhetskapskapital på kr 1 371 000.

Samlet sett har høgskolen kontroll på både inntekter og kostnader.

4. Vesentlige avvik mellom budsjett og regnskap

Resultater

Resultat av ordinære aktiviteter inklusive oppdragsvirksomhet og finanskostnader viser et merforbruk på kr 13,7 mill. for 2019 som er 5,2 mill. over budsjettet merforbruk. For 2018 var det et merforbruk på 3,8 mill.

Inntekter

Totale driftsinntekter inklusive bevilgning og investeringer er 4,2 mill. lavere enn budsjettet for 2019. Store deler av dette skyldes budsjetteringsavvik innenfor bidragsvirksomhet, i hovedsak tilskudd fra EU.

Kostnader

AHOs totale driftskostnader for 2019 på kr 225,5 mill. er 1,0 mill. høyere enn budsjettet. Avviket gjelder lønn og andre driftskostnader.

Lønnskostnadene i 2019 er 4,0 mill. høyere enn budsjettet, mens driftskostnadene ligger 2,6 mill. over budsjett. Avvikene skyldes for disse postene omdisponering av driftsbudsjett til variable lønnsutgifter, samt bruk av innleide ressurser i en omorganiseringsfase.

Styrets oppfatning er at AHO har kontroll med egen kostnadsutvikling, men styret vurderer at det ikke er rom for større økninger i 2020 av utgiftsposter som gir langtidsvirkninger på AHOs budsjett. Styret iverksetter strengere budsjettstyring og regnskapskontroll.

5. Investeringer i perioden og planlagte investeringer i senere perioder

Investeringene i 2019 er på 4,8 mill. kroner og dette knytter seg til investeringer i IKT utstyr, møbler/inventar og maskiner.

Det er ikke planlagt større investeringer i 2020, men det kan være noe behov for tilpasninger og investeringer for å få på plass nødvendig verksted i Sørfløyen.

6. Utvikling i avsatt andel av tilskudd til bevilgningsfinansiert virksomhet

Avsatt andel av tilskudd til bevilgningsfinansiert aktivitet relatert til tildelingen fra Kunnskapsdepartementet (vårt overskudd innen ordinær drift) ble i 2019 redusert med kr. 13,7 mill. kroner. Totalt sett er AHOs avsetninger ved utgangen av 2019 på kr. 4,4 millioner.

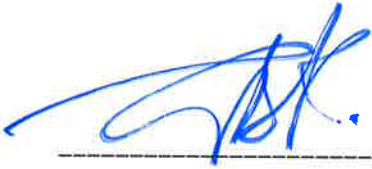
Det har ligget i planene de siste årene å bygge ned avsatt andel av tilskudd. Styret vurderer at AHO nå har kommet under ønsket nivå av bevilgningen (5%) og som følge av dette legges det en plan for å bygge opp kapital over en 5-årsperiode. Dette er i samme periode som AHO har en forventet inntektsøkning som et resultat av opptrapping av studieplasser og forventede økte inntekter knyttet til studiepoeng- og kandidatproduksjon.

Tabellen nedenfor viser utviklingen i avsetningene i perioden 2015-2019 (beløp i kr. 1000):

	2015	2016	2017	2018	2019
Avsetning fra bevilgningsfinansiert virksomhet	18 531	22 471	21 826	18 111	4 418

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

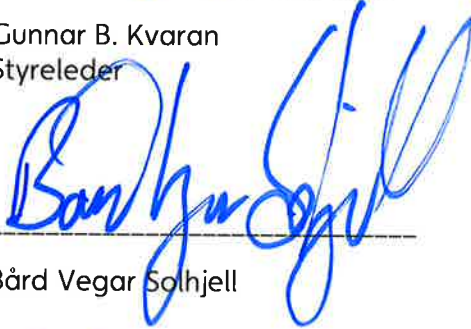
04.03.2020

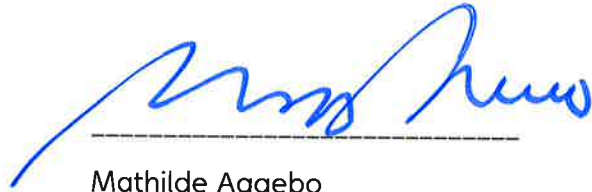
Gunnar B. Kvaran
Styreleder

Lisa Ann Cooper

Bård Vegar Solhjell

Mathilde Aggebo

Gro Bonesmo

Peter Hemmersam

Solveig Sandness

Reier Møll Schoder

Helle Brænd Rabbås

Emil Söderström Gaden

Kai Justin Reaver

Årsregnskap 2019

Resultatregnskap

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Org.nr: 971526378

Beløp i 1000 kroner

	Note	31.12.2019	31.12.2018	Referanse
Driftsinntekter				
Inntekt fra bevilgninger	1	191 493	175 254	RE.1
Inntekt fra tilskudd og overføringer	1	11 082	14 040	RE.3
Inntekt fra gebyrer	1	0	0	RE.2
Salgs- og leieinntekter	1	4 773	5 399	RE.5
Andre driftsinntekter	1	4 551	3 276	RE.6
Sum driftsinntekter		211 899	197 968	RE.7
Driftskostnader				
Varekostnader		0	0	RE.9
Lønnskostnader	2	133 308	126 389	RE.8
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	4,5	5 532	4 229	RE.12
Nedskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	4,5	0	0	RE.13
Andre driftskostnader	3	86 678	71 063	RE.10
Sum driftskostnader		225 518	201 681	RE.14
Driftsresultat		-13 619	-3 713	RE.15
Finansinntekter og finanskostnader				
Finansinntekter	6	21	34	RE.16
Finanskostnader	6	57	78	RE.17
Sum finansinntekter og finanskostnader		-37	-44	RE.18
Resultat av periodens aktiviteter		-13 656	-3 757	RE.21
Avregninger og disponeringer				
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	7	0	0	RE.22
Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	15 I	13 693	3 947	RE.23
Disponering av periodens resultat (til virksomhetskapskapital)	8	-37	-190	RE.26
Sum avregninger og disponeringer		13 656	3 757	RE.24
Innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten				
Avgifter og gebyrer direkte til statskassen	9	0	0	RE.28
Avregning med statskassen innkrevningsvirksomhet	9	0	0	RE.30
Sum innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten		0	0	RE.31
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten				
Tilskudd til andre		0	0	RE.33
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning	10	0	0	RE.32
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		0	0	RE.34

Balanse

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Beløp i 1000 kroner

	Note	31.12.2019	31.12.2018	Referanse
EIENDELER				
A. Anleggsmidler				
I Immaterielle eiendeler				
Programvare og lignende rettigheter	4	211	102	AI.02
Immaterielle eiendeler under utførelse	4	0	0	AI.02A
<i>Sum immaterielle eiendeler</i>		211	102	AI.1
II Varige driftsmidler				
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	5	0	0	AII.01
Maskiner og transportmidler	5	4 154	3 739	AII.02
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	5	16 828	17 999	AII.03
Anlegg under utførelse	5	0	0	AII.04
Infrastruktureiendeler	5	0	0	AII.06
<i>Sum varige driftsmidler</i>		20 982	21 738	AII.1
III Finansielle anleggsmidler				
Investeringer i aksjer og andeler	11	0	0	AIII.03
Obligasjoner		0	0	AIII.04
Andre fordringer		0	0	AIII.04A
<i>Sum finansielle anleggsmidler</i>		0	0	AIII.1
Sum anleggsmidler		21 193	21 840	AIV.1
B. Omløpsmidler				
I Beholdninger av varer og driftsmateriell				
Beholdninger av varer og driftsmateriell	12	0	0	BI.1
<i>Sum beholdning av varer og driftsmateriell</i>		0	0	BI.3
II Fordringer				
Kundefordringer	13	2 892	2 754	BII.1
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	16	0	0	BII.3
Andre fordringer	14	12 034	12 855	BII.2
<i>Sum fordringer</i>		14 925	15 609	BII.4
III Bankinnskudd, kontanter og lignende				
Bankinnskudd på konsernkonto i Norges Bank	17	40 217	56 657	BIV.1
Bankinnskudd for gaver og gaveforsterkninger	17	0	0	BIV.2A
Andre bankinnskudd	17	11	1 607	BIV.2B
Kontanter og lignende	17	0	0	BIV.3
<i>Sum bankinnskudd, kontanter og lignende</i>		40 228	58 265	BIV.4
Sum omløpsmidler		55 153	73 874	BIV.5
Sum eiendeler drift		76 347	95 713	BIV.6
IV Fordringer vedrørende innkrevningsvirksomhet og andre overføringer				
Fordringer vedrørende innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten	9	0	0	BV.01
Sum fordringer vedrørende innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten		0	0	BV.1A
Sum eiendeler		76 347	95 713	BV.1

Balanse

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Beløp i 1000 kroner

	Note	31.12.2019	31.12.2018	Referanse
STATENS KAPITAL OG GJELD				
C. Statens kapital				
I Virksomhetskapi tal				
Innskutt virksomhetskapi tal	8	0	0	CI.01
Opplyent virksomhetskapi tal	8	1 371	1 334	CI.03
Sum virksomhetskapi tal		1 371	1 334	CI.1
II Avregninger				
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)		0	0	CII.01
Avregnet bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	15.I	4 418	18 111	CII.02
Sum avregninger		4 418	18 111	CII.1
III Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler				
Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	4, 5	21 193	21 840	CIII.01
Ikke inntektsført bevilgning	15 III	0	0	CIII.02
Sum utsatt inntektsføring av bevilgning (nettobudsjetterte)		21 193	21 840	CIII.1A
Sum statens kapital		26 982	41 285	SK.1
D. Gjeld				
I Avsetning for langsiktige forpliktelse r				
Avsetninger langsiktige forpliktelse r		0	0	DI.01
Sum avsetning for langsiktige forpliktelse r		0	0	DI.3
II Annen langsiktig gjeld				
Øvrig langsiktig gjeld		0	0	DII.01
Sum annen langsiktig gjeld		0	0	DII.1
III Kortsiktig gjeld				
Leverandørgjeld		15 277	21 943	DIII.1
Skyldig skattetrekk		4 526	4 512	DIII.2
Skyldige offentlige avgifter		4 428	4 225	DIII.3
Avsatte feriepenge r		9 964	9 184	DIII.4
Ikke inntektsførte tilskudd og overføringer (nettobudsjetterte)	15 II	9 334	7 421	DIII.05
Mottatt forskuddsbetaling	16	45	37	DIII.06
Annen kortsiktig gjeld	18, 20	5 792	7 108	DIII.6
Sum kortsiktig gjeld		49 365	54 429	DIII.7
Sum gjeld		49 365	54 429	DIII.9
Sum statens kapital og gjeld drift		76 347	95 713	CD.1
IV Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer				
Ikke utbetalt bevilgning mottatt til tilskuddsforvaltning (nettobudsjetterte)	10A,10B	0	0	DIV.01
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	10C			DIV.02
Sum gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer		0	0	DIV.1
Sum statens kapital og gjeld		76 347	95 713	SKG.1

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Kontantstrømoppstilling for nettbudsjetterte virksomheter (direkte modell)

Beløp i 1000 kroner	Noti	31.12.2019	31.12.2018	Budsjett 2020	Referanse
Kontantstrømmer fra driftsaktiviteter					
Innbetalinger					
innbetalinger av bevilgning fra fagdepartementet (nettbudsjetterte)		185 352	179 817	193 943	KS.1A
innbetalinger av bevilgninger fra andre departementer (nettbudsjetterte)		0	0	0	KS.1B
innbetalinger fra salg av varer og tjenester		9 353	8 888	2 200	KS.4
innbetalinger av avgifter, gebyrer og lisenser		0	0	0	KS.5
innbetalinger av tilskudd og overføringer		5 320	7 231	3 300	KS.6
innbetaling av refusjoner		0	0	0	KS.9
innbetalinger knyttet til konsortie-/samarbeidsavtaler		0	1 780	9 450	KS.9A
andre innbetalinger		3 976	6 053	0	KS.10
Sum innbetalinger		204 001	203 749	208 893	KS.INN
Utbetalinger					
utbetalinger av lønn og sosiale kostnader		132 556	125 110	120 000	KS.11
utbetalinger for varer og tjenester for videresalg og eget forbruk		92 690	69 840	85 000	KS.12
utbetalinger av skatter og offentlige avgifter		79	-52	0	KS.14
utbetalinger og overføringer til andre statsetater		0	0	0	KS.14A
utbetalinger og overføringer til andre virksomheter		0	0	0	KS.14B
andre utbetalinger		-8 209	-3 219	0	KS.15
Sum utbetalinger		217 116	191 679	205 000	KS.UT
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter *		-13 115	12 070	3 893	KS.OP
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter					
innbetalinger ved salg av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler (+)		0	0	0	KS.16
utbetalinger ved kjøp av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler (-)		-4 885	-10 572	-4 000	KS.17
innbetalinger ved salg av aksjer og andeler (+)		0	0	0	KS.18
utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler (-)		0	0	0	KS.19
innbetalinger ved salg av obligasjoner og andre fordringer (+)		0	0	0	KS.21A
utbetalinger ved kjøp av obligasjoner og andre fordringer (-)		0	0	0	KS.21B
innbetalinger av utbytte (+)		0	0	0	KS.7
innbetalinger av renter (+)		21	34	21	KS.8
utbetalinger av renter (-)		-57	-78	-57	KS.13
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-4 922	-10 616	-4 036	KS.INV
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter					
innbetalinger av virksomhetskapskapital		0	0	0	KS.22
tilbakebetalinger av virksomhetskapskapital (-)		0	0	0	KS.23
utbetalinger av utbytte til statskassen (-)		0	0	0	KS.24
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		0	0	0	KS.FIN
Kontantstrømmer knyttet til overføringer					
innbetalinger fra statskassen til tilskudd til andre (+)		0	0	0	KS.3
innbetalinger fra andre departement til tilskudd til andre (+)		0	0	0	KS.3C
utbetalinger og overføringer til andre virksomheter (-)		0	0	0	KS.14BI
skatter, avgifter og gebyrer direkte til statskassen (+)		0	0	0	KS.3A
avregning med statskassen vedrørende innkreivingsvirksomhet (-)		0	0	0	KS.3B
Netto kontantstrøm knyttet til overføringer		0	0	0	KS.OVF
Effekt av valutakursendringer på kontanter og kontantekvivalenter (+/-)		0	0	0	KS.24A
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter (+/-)		-18 037	1 454	-143	KS.25
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse		58 265	56 811	40 228	KS.26
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt		40 228	58 265	40 085	KS.BEH

* Avstemming	Note	31.12.2019	31.12.2018	
avregning av bevilgningsfinansiert aktivitet		-13 693	-3 947	KS.27A
disponering av periodens resultat (til virksomhetskapskapital)		37	190	KS.27B
bokført verdi avhendede anleggsmidler		0	0	KS.28
ordinære avskrivninger		5 532	4 229	KS.29
nedskrivning av anleggsmidler		0	0	KS.30
avsetning utsatte inntekter (tilgang anleggsmidler)		-4 885	-10 572	KS.34
endring i statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler		-646	6 343	KS.37
endring i beholdninger av varer og driftsmateriell		0	0	KS.38
endring i kundefordringer		-138	97	KS.39
endring i ikke inntektsførte bevilgninger og bidrag		1 913	-1 845	KS.40
endring i ikke inntektsførte gaver og gaveforsterkninger		0	0	KS.41
endring i leverandørgjeld		-6 667	7 481	KS.42
effekt av valutakursendringer		0	0	KS.43
poster klassifisert som investerings- og finansieringsaktiviteter		4 922	10 616	KS.46
poster klassifisert som kontantstrømmer knyttet til overføringer		0	0	KS.48
endring i andre tidsavgrensningsposter		510	-521	KS.47
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter*		-13 115	12 071	KS.AVS

Kontrollsum: Netto kontantstrøm operasjonelle aktiviteter

0 0

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Prinsipp for bevilgningsoppstilling

Virksomhetsregnskapet for statlige forvaltningsorganer med særskilte fullmakter til bruttoføring utenfor statsregnskapet (nettobudsjetterte virksomheter) er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer i bestemmelser om økonomistyring i staten. Virksomhetsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsenes punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 og tilleggskrav fastsatt av Kunnskapsdepartementet.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til bestemmelsenes punkt 3.7.1. Nettobudsjetterte virksomheter får bevilgningen fra Kunnskapsdepartementet innbetalt på sin bankkonto. Beholdninger på virksomhets oppgjørskonto i Norges Bank overføres til nytt år.

Bevilgningsoppstillingen omfatter perioden fra 1. januar til den aktuelle balansedagen.

Bevilgningsoppstillingens del I viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i henhold til tildelingsbrev og hvilke utbetalinger som er registrert i statens konsernkontosystem. Utbetalingene er knyttet til og avstemt mot tildelingsbrevene og er satt opp etter inndelingen Stortinget har fastsatt for budsjettet og de spesifikasjonene som er angitt i tildelingsbrevene.

Bevilgningsoppstillingens del II omfatter det som er rapportert i likvidrapporten til statsregnskapet. Likvidrapporten viser saldo og likvidbevegelser på virksomhetens oppgjørskonto og øvrige konti i Norges Bank. Beholdningene rapportert i likvidrapporten er avstemt mot statens konsernkontosystem og øvrige beholdninger i Norges Bank.

Bevilgningsoppstillingens del III viser alle finansielle eiendeler som virksomheten er ført opp med i statens kapitalregnskap. Beholdningene i statens kapitalregnskap er basert på at transaksjonene er ført med verdien på betalingstidspunktet. Verdien på balansedagen er satt til historisk kostpris på transaksjonstidspunktet.

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Oppstilling av bevilgningsrapportering for 2019 for nettobudsjetterte virksomheter

Del I

Samlet utbetaling i henhold til tildelingsbrev					Samlet utbetaling	Referanse
Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst			
260	Universiteter og høyskoler	50	Statlige universiteter og høyskoler		185 352	BRIII.011
280	Felles enheter	01	Driftsutgifter		0	BRIII.012
280	Felles enheter	21	Spesielle driftsutgifter		0	BRIII.013
280	Felles enheter	50	DIKU Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning		0	BRIII.014
280	Felles enheter	51	UNIT Direktoratet for IKT og felles tjenester i høyere utdanning og forskning		0	BRIII.015
281	Felles utgifter for universiteter og høyskoler	01	Driftsutgifter, kan nytes under post 70		0	BRIII.016
281	Felles utgifter for universiteter og høyskoler	45	Større utstyrsanskaffelser, kan overføres		0	BRIII.017
281	Felles utgifter for universiteter og høyskoler	70	Andre overføringer, kan nytes under post 01		0	BRIII.018
Sum på kapitler og poster under programkategori 07.60 Høyere utdanning og fagskoler					185 352	BRIII.01
2xx	Formålet virksomheten				0	BRIII.019
2xx	Formålet virksomheten				0	BRIII.019
2xx	Formålet virksomheten				0	BRIII.019
Samlet sum på kapitler og poster under programområde 07 Kunnskapsdepartementet					185 352	BRIII.01A
xxxx	[Formålet Virksomheten]	xx			0	BRIII.021
xxxx	[Formålet Virksomheten]	xx			0	BRIII.021
Sum utbetalinger på andre kapitler og poster i statsbudsjettet					0	BRIII.02
Sum utbetalinger i alt					185 352	BRIII.1

DEL II

Beholdninger rapportert i likvidrapport ¹⁾		Note	Regnskap 31.12.2018	Referanse
Oppgjørskonto i Norges Bank				
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank	17		56 657	BRII.001
Endringer i perioden (+/-)			-16 440	BRII.002
Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges Bank	17		40 217	BRII.1
Øvrige bankkonti Norges Bank²⁾				
Inngående saldo på i øvrige bankkonti i Norges Bank	17		0	BRII.021
Endringer i perioden (+/-)			0	BRII.022
Sum utgående saldo øvrige bankkonti i Norges Bank	17		0	BRII.2

Del III

Beløp i 1 000 kroner

Beholdninger på konti i kapitalregnskapet						
Konto	Tekst	Note	31.12.2018	31.12.2018	Endring	Referanse
6001/8202xx	Oppgjørskonto i Norges Bank	17	40 217	56 657	-16 440	BRII.011
628002	Leieboerinnskudd	11	0	0	0	BRII.012
6402xx/8102xx	Gaver og gaveforsterkninger		0	0	0	BRII.015

1) Dersom virksomheten disponerer flere oppgjørskontoer i Norges Bank enn den ordinære driftskontoen, skal også disse beholdningene spesifiseres med inngående saldo, endring i perioden og utgående saldo. Slike beholdninger skal også inngå i oversikten over beholdninger rapportert til kapitalregnskapet. Vesentlige beløp spesifiseres særskilt nedenfor.

2) Oversikten skal omfatte andre konti som virksomheten har i Norges Bank. Som eksempel nevnes gavekonti.

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Note 1 Spesifikasjon av driftsinntekter

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2018	Budsjett 2020	Referanse
<i>Inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet</i>					
Periodens bevilgning fra Kunnskapsdepartementet	185 352	179 817	179 817	193 943	N1.2
- brutto benyttet til investeringsformål/varige driftsmidler av periodens bevilgning / driftstilskudd (-)	-4 885	-10 572	-10 572	-3 000	N1.3
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (avskrivninger) (+)	5 532	4 229	4 229	5 000	N1.5
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (nedskrivninger) (+)	0	0	0	0	N1.5A
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler (+)	0	0	0	0	N1.6
- periodens tilskudd til andre (-)	5 495	1 780	1 780	7 450	N1.8
Andre poster som vedrører bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet ¹⁾	0	0	0	0	N1.9
Sum inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet	191 493	175 254	175 254	203 393	N1.10
<i>Inntekt fra bevilgninger fra andre departement</i>					
Periodens tilskudd/overføring fra andre departement ¹⁾	0	0	0	0	N1.11A
- brutto benyttet til investeringsformål/varige driftsmidler av periodens bevilgning / driftstilskudd (-)	0	0	0	0	N1.12
- ubrukt bevilgning til investeringsformål (bruttobudsjetterte virksomheter)	0	0	0	0	N1.13
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (avskrivninger) (+)	0	0	0	0	N1.14
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (nedskrivninger) (+)	0	0	0	0	N1.14A
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler (+)	0	0	0	0	N1.15
- tilskudd til andre (-)	0	0	0	0	N1.17
Andre poster som vedrører tilskudd og overføringer fra andre departement (spesifiseres)	0	0	0	0	N1.18
Sum inntekt fra bevilgninger fra andre departement	0	0	0	0	N1.19
1) Vesentlige tilskudd/overføringer skal spesifiseres på egne linjer under oppstillingen.					
Sum inntekt fra bevilgninger (linje NE.1 i resultatregnskapet)	191 493	175 254	175 254	203 393	N1.20
<i>Gebyrer og lisenser¹⁾²⁾</i>					
Gebyrer	0	0	0	0	N1.661
Lisenser	0	0	0	0	N1.662
Sum inntekt fra gebyrer (linje RE.2 i resultatregnskapet)	0	0	0	0	N1.66
1) Vesentlige inntekter av denne typen skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen. Dette avsnittet skal bare brukes når gebyrene eller lisensene skal klassifiseres som driftsinntekt for institusjonen. 2) Dersom institusjonen krever inn gebyrer eller motar midler knyttet til lisenser på vegne av staten og som skal overføres til statskassen, skal slike midler klassifiseres som innkreivingsvirksomhet og presenteres i avsnittet for innkreivingsvirksomhet i resultatregnskapet og spesifiseres i note 9.					
<i>Tilskudd og overføringer fra statlige etater¹⁾</i>					
Periodens tilskudd/overføring fra andre statlige etater	1 421	359	359	900	N1.21
+ periodens tilskudd fra andre statlige etater via andre virksomheter	0	0	0	0	N1.21A
- periodens tilskudd til andre virksomheter (-)	0	0	0	0	N1.21B
Periodens netto tilskudd fra andre statlige etater	1 421	359	359	900	N1.21E
Periodens tilskudd/overføring direkte fra Norges forskningsråd (NFR)	3 538	7 435	7 435	3 500	N1.23
+ periodens tilskudd fra NFR via andre virksomheter (+)	0	0	0	0	N1.23A
- periodens tilskudd/overføring fra NFR til andre (-)	2 714	1 439	1 439	0	N1.29
Periodens netto tilskudd fra NFR	6 253	8 874	8 874	3 500	N1.29A
Andre poster som vedrører tilskudd/overføringer fra andre statlige etater (spesifiseres) ²⁾	0	0	0	0	N1.30
Sum tilskudd og overføringer fra statlige etater	7 674	9 233	9 233	4 400	N1.31
1) Vesentlige bidrag skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen. Linjene N1.21 skal bare omfatte tilskudd/overføringer som omfattes av bestemmelsene i rundskriv F-07-13. Midler som benyttes til investeringer, skal behandles etter forpliktelsesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet. Oppdragsinntekter og salgs- og leieinntekter skal spesifiseres i de respektive avsnittene nedenfor.					
2) Vesentlige bidrag skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen. Linje N1.30 skal omfatte tilskudd/overføringer som ikke omfattes av bestemmelsene i rundskriv F-07-13.					
<i>Tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet¹⁾</i>					
Periodens tilskudd/overføring fra regionale forskningsfond (RFF)	0	0	0	0	N1.22A
+ periodens tilskudd fra RFF via andre virksomheter (+)	0	0	0	0	N1.22B
- periodens tilskudd/overføring fra RFF til andre (-)	0	0	0	0	N1.22C
Periodens netto tilskudd/overføring fra RFF	0	0	0	0	N1.22D
Periodens tilskudd/overføring fra kommunale og fylkeskommunale etater	103	90	90	50	N1.32A
Periodens tilskudd/overføring fra organisasjoner og stiftelser	800	0	0	50	N1.32B
Periodens tilskudd/overføring fra næringsliv og private	1 564	936	936	1 000	N1.32C
Periodens tilskudd/overføring fra andre bidragsytere	114	-6	-6	100	N1.32D
- periodens tilskudd/overføring fra diverse bidragsytere til andre virksomheter (-)	0	0	0	0	N1.32E
Periodens netto tilskudd/overføring fra diverse bidragsytere	2 581	1 020	1 020	1 200	N1.32F
Periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning (FP6, FP7 og Horisont 2020)	-1 778	1 042	1 042	800	N1.35
+ periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning fra andre (+)	0	0	0	0	N1.35B
- periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning til andre (-)	0	0	0	0	N1.35A
Periodens netto tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning (FP6, FP7 og Horisont 2020)	-1 778	1 042	1 042	800	N1.35C
Periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet	2 605	2 745	2 745	1 000	N1.36
+ periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet fra andre (+)	0	0	0	0	N1.36B
- periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet til andre (-)	0	0	0	0	N1.36A
Periodens netto tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet	2 605	2 745	2 745	1 000	N1.36C
Periodens tilskudd/overføring fra andre bidragsytere ²⁾	0	0	0	0	N1.37
Sum tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet	3 408	4 807	4 807	3 000	N1.38
1) Vesentlige bidrag skal spesifiseres på egne avsnitt under oppstillingen. Midler som benyttes til investeringer skal behandles etter forpliktelsesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet. Avsnittet gjelder bidrag som tilfredsstiller kravene i rundskriv F-07-13.					

2) Gjelder tilskudd/overføringer som ikke omfattes av bestemmelsene i F-07/2013.

Inntektsførte gaver og gaveforsterkninger¹⁾

Inntektsførte gaver og gaveforsterkninger	0	0	0	0	N1.40A
Sum inntektsførte gaver og gaveforsterkninger	0	0	0	0	N1.43

1) Vesentlige bidrag skal spesifiseres på egne linjer eller i egne avsnitt under oppstillingen. Midler som benyttes til investeringer skal behandles etter forpliktelsesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet.

Sum tilskudd og overføringer fra andre (linje RE. 3 i resultatregnskapet)	11 082	14 040	14 040	7 400	N1.44
--	---------------	---------------	---------------	--------------	-------

Oppdragsinntekter, salgs- og leieinntekter

Inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet¹⁾

Statlige etater	0	0	0	0	N1.49
Kommunale og fylkeskommunale etater	0	0	0	0	N1.50
Organisasjoner og stiftelser	0	0	0	0	N1.51
Næringsliv/privat	-8	467	467	100	N1.52
Andre	0	0	0	0	N1.54
Sum inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet	-8	467	467	100	N1.55

1) Avsnittet skal omfatte oppdragsinntekter som omfattes av bestemmelsene i rundskriv F-07-13.

Andre salgs- og leieinntekter

Andre salgs- og leieinntekter 1	4 700	4 922	4 922	2 203	N1.56
Andre salgs- og leieinntekter 2	81	10	10	80	N1.56
Andre salgs- og leieinntekter*	0	0	0	0	N1.57
Sum andre salgs- og leieinntekter	4 781	4 932	4 932	2 283	N1.59

Sum oppdrags-, salgs- og leieinntekter (linje RE. 5 i resultatregnskapet)	4 773	5 399	5 399	2 383	N1.60
--	--------------	--------------	--------------	--------------	-------

Andre driftsinntekter

Gaver som skal inntektsføres	0	0	0	0	N1.61
Øvrige andre inntekter 1	4 551	3 276	3 276	3 000	N1.62
Øvrige andre inntekter 2	0	0	0	0	N1.62
Øvrige andre inntekter*	0	0	0	0	N1.63
Sum andre driftsinntekter (linje RE. 6 i resultatregnskapet)	4 551	3 276	3 276	3 000	N1.65

Gevinst ved salg av eiendom, anlegg, maskiner mv.¹⁾

Salg av eiendom	0	0	0	0	N1.45
Salg av maskiner, utstyr mv	0	0	0	0	N1.46
Salg av andre driftsmidler	0	0	0	0	N1.47

Gevinst ved salg av eiendom, anlegg, maskiner mv. (linje RE. 6 i resultatregnskapet)	0	0	0	0	N1.48
---	----------	----------	----------	----------	-------

1) Vesentlige salgstransaksjoner skal kommenteres og det skal angis eventuell ømerking av midlene. Merk at det er den regnskapsmessige gevinst og ikke salgssum som skal spesifiseres under driftsinntekter.

1) Vesentlige salgstransaksjoner skal kommenteres og

Sum driftsinntekter	211 899	197 968	197 968	216 176	N1.67
----------------------------	----------------	----------------	----------------	----------------	-------

Kontrollsum	211 898	197 968	197 968	216 176	
Differanse	0	0	0	0	

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Generelle regnskapsprinsipper

Regnskapet er utarbeidet og avlagt i samsvar med de Statlige Regnskapsstandardene (SRS) og etter de nærmere retningslinjene som er fastsatt for forvaltningsorganer med fullmakt til bruttoføring utenfor statsregnskapet i Bestemmelser om økonomistyringen i staten av 12. desember 2003 med endringer, senest 5. november 2015. Regnskapet er avlagt i henhold til punkt 3.4 i Bestemmelser om økonomistyringen i staten og retningslinjene i punkt 6 i Finansdepartementets rundskriv R-115 med Kunnskapsdepartementets tilpasninger for universitets- og høyskolesektoren. Alle regnskapstall er oppgitt i 1000 kroner dersom ikke annet er særskilt opplyst.

Anvendte regnskapsprinsipper

Inntekter

Tildelinger uten motytelse eller med utsatt motytelse er behandlet etter bestemmelsene i SRS 10 og sammenstilt med de tilsvarende kostnadene (motsatt sammenstilling). Ordinære driftsbevilgninger fra Kunnskapsdepartementet er med mindre annet ikke er særskilt angitt, å anse som opptjent på balansedagen. Dette innebærer at slike bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet er presentert i regnskapet i den perioden midlene er bevilget. Bevilgninger til ordinær drift som ikke er benyttet på balansedagen, er klassifisert som forpliktelse og ført opp i avsnitt C II Avregninger i del C Statens kapital i balanseoppstillingen. Bevilgninger som gjelder særskilte tiltak og som ikke er benyttet på balansedagen, er klassifisert som forpliktelse og presentert i avsnitt C IV i balanseoppstillingen. Dette gjelder også bevilgningsfinansiert aktivitet hvor det er dokumentert at midlene av bevilgende myndighet er forutsatt benyttet i senere terminer. Bidrag og tilskudd fra statlige etater og tilskudd fra Norges forskningsråd samt bidrag og tilskudd fra andre som ikke er benyttet på balansedagen er klassifisert som forskudd og presentert som ikke inntektsførte bidrag i avsnitt D III Kortsiktig gjeld i balanseoppstillingen. Tilsvarende gjelder for gaver og gaveforsterkninger.

Inntekter som forutsetter en motytelse er behandlet etter bestemmelsene i SRS 9 og er resultatført i den perioden rettigheten til inntekten er opptjent. Slike inntekter måles til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekter fra salg av tjenester anses som opptjent på det

Kostnader

Kostnader ved virksomhet som er finansiert av bevilgninger eller midler som skal behandles tilsvarende, er resultatført i den perioden kostnaden er pådratt eller når det er identifisert en forpliktelse.

Kostnader som vedrører transaksjonsbaserte inntekter er sammenstilt med de tilsvarende inntekter og kostnadsført i samme periode. Prosjekter innen oppdragsvirksomhet er behandlet etter metoden løpende avregning uten fortjeneste. Fullføringsgraden er målt som forholdet mellom påløpte kostnader og totalt estimerte kontraktskostnader.

Tap

Det er ikke foretatt en generell vurdering knyttet til latente tap i aktive oppdragsprosjekter. Eventuelle tap konstateres først ved avslutning av prosjektet og er som hovedregel kostnadsført når en eventuell underdekning i prosjektet er endelig konstatert. For aktive prosjekter hvor det er konstatert sannsynlig tap, er det avsatt for latente tap.

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet, samt poster som knytter seg til varekretslopet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld. Fordringer er klassifisert som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales i løpet av ett år etter utbetalingstidspunktet.

Omløpsmidler er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Aksjer og andre finansielle eiendeler

Aksjer og andre finansielle eiendeler er balanseført til historisk anskaffelseskost på transaksjonstidspunktet. Aksjer og andeler som er anskaffet med dekning i bevilgning over 90-post og aksjer anskaffet før 1. januar 2003 og som ble overført fra gruppe 1 til gruppe 2 fra 1. januar 2009, har motpost i *Innskutt virksomhetskapskapital*. Aksjer og andeler som er finansiert av overskudd av eksternt finansiert oppdragsaktivitet, har motpost i *Opptjent virksomhetskapskapital*. Dette gjelder både langsiktige og kortsiktige investeringer. Mottatt utbytte og andre utdelinger er inntektsført som annen finansinntekt. Når verdifallet ikke er forventet å være forbigående, er det foretatt nedskrivning til virkelig verdi.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler er vurdert til anskaffelseskost og avskrives over driftsmidlets forventede levetid, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Varig driftsmidler balanseføres med motpost *Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler*.

Forpliktelsen som etableres på investeringstidspunktet oppløses i takt med avskrivningene og utligner dermed resultatvirkningen av avskrivningene.

Ved realisasjon/avgang av driftsmidler resultatføres regnskapsmessig gevinst/tap. Gevinst/tap beregnes som forskjellen mellom salgsvederlaget og balanseført verdi på realisasjonstidspunktet. Resterende bokført verdi av *forpliktelse* knyttet til anleggsmiddelet på realisasjonstidspunktet er vist som *Utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler* i note 1.

For eiendeler som inngår i åpningsbalansen er bruksverdi basert på gjenanskaffelsesverdi lagt til grunn for verdifastsettelsen, mens virkelig verdi benyttes når det gjelder finansielle eiendeler. Ved fastsettelse av gjenanskaffelsesverdi er det tatt hensyn til slit og elde, teknisk funksjonell standard og andre forhold av betydning for verdifastsettelsen. For tomter, bygninger, infrastruktur er gjenanskaffelsesverdien dels basert på estimater utarbeidet og dokumentert av virksomheten selv, og dels på kvalitetssikring fra og verddivurderinger utarbeidet av uavhengige tekniske miljøer. Verdi knyttet til nasjonaleiendom og kulturminner, samt kunst og bøker er i utgangspunktet ikke inkludert i åpningsbalansen. Slike eiendeler er inkludert i den grad det foreligger en reell bruksverdi for virksomheten. Finansieringen av varige driftsmidler, som er inkludert i åpningsbalansen for første gang, er klassifisert som en langsiktig forpliktelse. Denne forpliktelsen løses opp i takt med avskrivningen på de anleggsmidler som finansieringen dekker.

For omløpsmidler, kortsiktig gjeld samt eventuelle øvrige forpliktelser som inkluderes i åpningsbalansen, er virkelig verdi benyttet som grunnlag for verdifastsettelsen.

Immaterielle eiendeler

Eksternt innkjøpte immaterielle eiendeler er vurdert til anskaffelseskost og avskrives over driftsmidlets forventede levetid, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Immaterielle eiendeler er balanseført med motpost *Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler*.

Forpliktelsen som etableres på investeringstidspunktet oppløses i takt med avskrivningene og utligner dermed resultatvirkningen av

Varebeholdninger

Lager av innkjøpte varer er verdsatt til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Egentilvirkede ferdigvarer og varer under tilvirkning er vurdert til full tilvirkningskost. Det er foretatt nedskrivning for påregnelig ukurans.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap er gjort på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. I tillegg er det for kundefordringer gjort en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

Internhandel

Alle vesentlige interne transaksjoner og mellomværender innen virksomheten er eliminert i regnskapet.

Pensjoner

De ansatte er tilknyttet Statens Pensjonskasse (SPK). Det er lagt til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming, og det er ikke foretatt beregning eller avsetning for eventuell over- eller underdekning i pensjonsordningen. Årets pensjonskostnad tilsvarer årlig premie til SPK.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert etter kursen ved regnskapsårets slutt.

Virksomhetskapsital

Universiteter og høyskoler kan bare opptjene virksomhetskapsital innenfor sin oppdragsvirksomhet. Deler av de midlene som opptjenes innenfor oppdragsvirksomhet kan føres tilbake til og inngå i virksomhetens tilgjengelige midler til dekning av drift, anskaffelser eller andre forhold innenfor formålet til institusjonen. Midler som gjennom interne disponeringer er øremerket slike formål, er klassifisert som virksomhetskapsital ved enhetene.

Kontantstrøm

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den direkte metode tilpasset statlige virksomheter.

Kontoplan

Standard kontoplan og Kunnskapsdepartementets anbefalte føringskontoplan for virksomheter i universitets- og høyskolesektoren er lagt til grunn.

Selvassurandørprinsipp

Staten er selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle bankinnskudd/utbetalinger daglig

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Note 2 Lønn og sosiale kostnader

DEL I

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2019	31.12.2018	Referanse
Lønninger	94 441	89 402	N2.1
Feriepenger	11 255	10 601	N2.2
Arbeidsgiveravgift	16 219	15 134	N2.3
Pensjonskostnader ¹⁾	12 594	11 101	N2.4
Sykepenger og andre refusjoner	-2 164	-2 278	N2.5
Andre ytelser	962	2 429	N2.6
Sum lønnskostnader	133 308	126 389	N2.7

Kontrollsum	133 308	126 389
Differanse	0	0

Antall årsverk: 146,94 N2.8

1) Gjelder virksomheter som betaler pensjonspremie selv (alle som har unntak fra bruttoprinsippet)

Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret. Premiesats til Statens pensjonskasse er 13,2 prosent for 2019.

DEL II

Lønn og godtgjørelser til ledende personer	Lønn	Andre godtgjørelser	SUM	DBH-referanse
Rektor (gjelder også dersom rektor er tilsatt)	1 377 541		1 377 541	N2I.01
Ekstern styreleder (gjelder institusjoner som har tilsatt rektor)	163 229		163 229	N2I.02
Administrerende direktør	999 826		999 826	N2I.03

Lønn og godtgjørelser til ledende personer oppgis i kroner i samsvar med faktiske utbetalinger for regnskapsåret 2019. For styremedlemmer som har fast godtgjørelse, oppgis godtgjørelsen for regnskapsåret 2019. Når det gis godtgjørelse pr. møte, oppgis satsen pr. møte

Note 3 Andre driftskostnader

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2019	31.12.2018	Referanse
Husleie	37 054	29 523	N3.1
Vedlikehold egne bygg og anlegg	94	0	N3.2
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	185	942	N3.3
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	8 021	7 851	N3.4
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	1 420	855	N3.5
Mindre utstyrsanskaffelser	3 870	4 290	N3.6
Tap ved avgang anleggsmidler	0	0	N3.6A
Leie av maskiner, inventar og lignende	1 434	570	N3.7
Kjøp av konsulenttjenester	3 077	4 399	N3.8A
Kjøp av andre fremmede tjenester	9 873	5 388	N3.8B
Reiser og diett	7 840	6 526	N3.9
Øvrige driftskostnader ¹⁾	13 810	10 717	N3.10
Sum andre driftskostnader	86 678	71 063	N3.11

1) Spesifiseres ytterligere under oppstillingen dersom det er andre vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet

Kontrollsum	86 678	71 063
Differanse	0	0

Tilleggsinformasjon om operasjonelle leieavtaler

	Type eiendel					Sum	DBH-referanse
	Immaterielle eiendeler	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og transportmidler	Driftsløse, inventar, verktøy og lignende	Infrastruktureiendeler		
Varighet inntil 1 år						0	N3I.01
Varighet 1-5 år						0	N3I.02
Varighet over 5 år		37 054				37 054	N3I.03
Kostnadsført leiebetaling for perioden	0	37 054	0	0	0	37 054	N3I.1

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Note 4 Immaterielle eiendeler

Beløp i 1000 kroner

	Programvare og lignende rettigheter	Andre rettigheter mv.	Immaterielle eiendeler under utførelse	SUM	Referanse
Anskaffelseskost 31.12.2018	3 639	0	0	3 639	N4.1
+Tilgang pr. 31.12.2019 (+)	124	0	0	124	N4.2
-Avgang anskaffelseskost pr. 31.12.2019 (-)	0	0	0	0	N4.3
+/- fra eiendel under utførelse til annen gruppe (+/-)	0	0	0	0	N4.3A
Anskaffelseskost 31.12.2019	3 763	0	0	3 763	N4.4
-akkumulerte nedskrivninger pr 31.12.2018 (-)	0	0	0	0	N4.5
-nedskrivninger pr. 31.12.2019 (-)	0	0	0	0	N4.6
-akkumulerte avskrivninger 31.12.2018 (-)	-3 537	0	0	-3 537	N4.7
-ordinære avskrivninger pr. 31.12.2019 (-)	-15	0	0	-15	N4.8
+ akkumulert avskrivning avgang pr.31.12.2019 (+)	0	0	0	0	N4.9
Balanseført verdi 31.12.2019	211	0	0	211	N4.10

Avskrivningssatser (levetider)	Virksomhets- spesifikt	5 år / lineært	
--------------------------------	---------------------------	----------------	--

Tilleggsopplysninger når det er avhendet immaterielle eiendeler:

Salgssum ved avgang anleggsmidler	0	0	0	0	N4.11
- Bokført verdi avhendede anleggsmidler	0	0	0	0	N4.12
Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0	0	N4.13

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Note 5 Vårige driftsmidler

Beløp i 1000 kroner

	Tomter	Drifts-bygninger	Øvrige bygninger	Anlegg under utførelse	Infrastruktur-eiendeler	Maskiner, transportmidler	Annet inventar og utstyr	SUM	Referanse
Anskaffelseskost 31.12.2018								83 772	N5.1
+ tilgang nybygg pr. 31.12.2019 - eksternt finansiert (+)	0	0	0	0	0	16 295	67 477	0	N5.20
+ tilgang nybygg pr. 31.12.2019 - internt finansiert (+)	0	0	0	0	0	0	0	0	N5.20A
+ andre tilganger pr. 31.12.2019 (+)	0	0	0	0	0	1 079	3 682	4 761	N5.21
- Avgang anskaffelseskost pr. 31.12.2019 (-)	0	0	0	0	0	0	0	0	N5.3
+/- fra anlegg under utførelse til annen gruppe (+/-)	0	0	0	0	0	0	0	0	N5.4
Anskaffelseskost 31.12.2019	0	0	0	0	0	17 374	71 159	88 533	N5.5
- Akkumulerte nedskrivninger pr. 31.12.2018 (-)	0	0	0	0	0	0	0	0	N5.6
- Nedskrivninger pr. 31.12.2019 (-)	0	0	0	0	0	0	0	0	N5.7
- Akkumulerte avskrivninger 31.12.2018 (-)	0	0	0	0	0	-12 557	-49 478	-62 035	N5.8
- Ordinære avskrivninger pr. 31.12.2019 (-)	0	0	0	0	0	-664	-4 852	-5 517	N5.9
+ Akkumulerte avskrivninger avgang pr. 31.12.2019 (+)	0	0	0	0	0	0	0	0	N5.10
Balansført verdi 31.12.2019	0	0	0	0	0	4 154	16 828	20 982	N5.11

Avskrivningsatser (levetider)	10-60 år		20-60 år		Virksomhets-spesifikt	3-15 år lineært	3-15 år lineært	3-15 år lineært
	Ingen avskrivning	dekomponert lineært	Ingen avskrivning	dekomponert lineært				
Tilleggsopplysninger når det er avhendet anleggsmidler:								
Vederlag ved avhending av anleggsmidler	0	0	0	0	0	0	0	0
- bokført verdi av avhendte anleggsmidler (-)	0	0	0	0	0	0	0	0
Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0	0	0	0	0	0

Resterende forpliktelse vedrørende bokført verdi av avhendte anleggsmidler er inntektsført og vist i note 1 som "utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendte anleggsmidler".

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo**Note 6 Finansinntekter og finanskostnader**

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2019	31.12.2018	Referanse
Finansinntekter			
Renteinntekter	0	2	N6.1
Agio gevinst	21	31	N6.2
Oppskrivning av aksjer	0	0	N6.2A
Utbytte fra eierandeler i selskaper mv. (spesifiseres i avsnittet nedenfor)	0	0	N6.2B
Annen finansinntekt	0	0	N6.3
Sum finansinntekter	21	34	N6.4
Finanskostnader			
Rentekostnad	16	37	N6.5
Nedskrivning av aksjer	0	0	N6.6
Agio tap	42	41	N6.7
Annen finanskostnad	0	0	N6.8
Sum finanskostnader	57	78	N6.9
<i>1) Spesifikasjon av utbytte fra eierandeler i selskaper mv..</i>			
Mottatt utbytte fra selskap XX	0	0	N6.010
Mottatt utbytte fra selskap YY	0	0	N6.010
Mottatt utbytte fra selskap ZZ	0	0	N6.010
Mottatt utbytte fra andre selskap ²⁾	0	0	N6.011
Sum mottatt utbytte	0	0	N6.11

1) Spesifiseres om nødvendig på egne linjer under oppstillingen.

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Note 8 Innskutt og opptjent virksomhetskaper (nettbudsjetterte virksomheter)

Beløp i 1000 kroner

Nettbudsjetterte virksomheter kan ikke etablere virksomhetskaper innenfor den bevilgningsfinansierte og bidragsfinansierte aktiviteten, se note 15. Opptjent virksomhetskaper tilsvarer dermed resultatet fra oppdragsfinansiert aktivitet.

Universitet og høyskoler kan anvende opptjent virksomhetskaper til å finansiere investeringer i randsonevirksomhet. Når virksomhetskaper er anvendt til dette formålet, er den å anse som bundet virksomhetskaper, dvs den kan ikke anvendes til å dekke eventuelle underskudd innenfor den løpende driften.

Innskutt virksomhetskaper er kapitalene knyttet til aksjer som ble finansiert av bevilgning på 90-post og som derfor tidligere var klassifisert som aksjer i gruppe 1. Disse aksjene føres nå i gruppe 2 og er overført til den enkelte institusjons virksomhetsregnskap. Innskutt virksomhetskaper skal anses som bundet.

Innskutt virksomhetskaper:	Beløp	Referanse
Innskutt virksomhetskaper 01.01.2019	0	N8I.011
Oppskrivning av eierandeler i perioden (+)	0	N8I.012
Nedskrivning av eierandeler i perioden (-)	0	N8I.013
Salg av eierandeler i perioden (-)	0	N8I.014
Kjøp av eierandeler i perioden (+)	0	N8I.015
Innskutt virksomhetskaper 31.12.2019	0	N8I.1
Bunden virksomhetskaper:		
Bunden virksomhetskaper pr. 01.01.2019	0	N8I.021
Kjøp av aksjer i perioden	0	N8I.022
Bokført verdi solgte aksjer i perioden (-)	0	N8I.023
Oppskrivning av aksjer i perioden	0	N8I.024
Nedskrivning av aksjer i perioden (-)	0	N8I.025
Bunden virksomhetskaper 31.12.2019	0	N8I.2
Innskutt og bunden virksomhetskaper 31.12.2019	0	N8I.SUM
Annen opptjent virksomhetskaper:		
Annen opptjent virksomhetskaper 01.01.2019	1 334	N8II.011
Underskudd bevilgningsfinansiert aktivitet belastet annen opptjent virksomhetskaper (-)	0	N8II.012
Overført fra periodens resultat	37	N8II.013
Overført til/fra bunden virksomhetskaper (+/-)	0	N8II.014
Annen opptjent virksomhetskaper 31.12.2019	1 371	N8II.1
Sum virksomhetskaper 31.12.2019	1 371	N8.TOTAL

Nettbudsjetterte virksomheter kan eventuelt supplere med ytterligere spesifisering og gruppering av opptjent virksomhetskaper på egne linjer under oppstillingen. (Gjelder f. eks. virksomheter som fordeler opptjent virksomhetskaper til underliggende driftsenheter)

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Note 12 Beholdninger av varer og driftsmateriell

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2019	31.12.2018	Referanse
Anskaffelseskost			
Beholdninger anskaffet til internt bruk i virksomheten	0	0	N12.1
Beholdninger beregnet på videresalg	0	0	N12.2
Sum anskaffelseskost	0	0	N12.3
Ukurans			
Ukurans i beholdninger til internt bruk i virksomheten (-)	0	0	N12.4
Ukurans i beholdninger beregnet på videresalg (-)	0	0	N12.5
Sum ukurans	0	0	N12.6
Sum varebeholdninger	0	0	N12.7

Dersom virksomheten har foretatt forskuddsbetalinger til leverandører, skal det opplyses om forskuddsbetalt beløp i note 14. Forskudd til leverandører som leverer varer eller tjenester som er en direkte del av varekretsløpet eller tjenesteproduksjonen, og forskudd til andre leverandører skal rapporteres som forskuddsbetalte kostnader på linjen N14.5, for eksempel: husleie, strøm og tidsskrifter.

Note 13 Kundefordringer

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2019	31.12.2018	Referanse
Kundefordringer til pålydende	3 042	2 904	N13.1
Avsatt til latent tap (-)	-150	-150	N13.2
Sum kundefordringer	2 892	2 754	N13.3

Note 14 Andre kortsiktige fordringer

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2019	31.12.2018	Referanse
Fordringer			
Forskuddsbetalt lønn	371	102	N14.1
Reiseforskudd	0	197	N14.2
Personallån	499	146	N14.3
Andre fordringer på ansatte	0	4	N14.4
Forskuddsbetalt leie	9 418	9 041	N14.5A
Andre forskuddsbetalte kostnader	1 046	2 248	N14.5B
Andre fordringer	699	1 117	N14.6
Fordring på datterselskap mv. ¹⁾	0	0	N14.7
Sum	12 034	12 855	N14.8

1) gjelder også tilknyttet selskap (TS) og felleskontrollert virksomhet.

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Note 15 Avregning statlig og bidragsfinansiert aktivitet mv. (nettobudsjetterte virksomheter)

Beløp i 1000 kroner

Den andel av ordinære bevilgninger og midler som er inntektsført, men ikke benyttet ved regnskapsavslutningen, er å anse som en forpliktelse. Det skal spesifiseres hvilke formål bevilgningen forutsettes å dekke i påfølgende termin. Vesentlige poster skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

Det er foretatt følgende interne avsetninger til de angitte prioriterte oppgaver/formål innenfor ordinær bevilgningsfinansiert aktivitet og aktivitet som skal behandles tilsvarende:

Del I: Inntektsførte ordinære bevilgninger:	Avsetning pr. 31.12.2019	Overført fra virksomhets- kapital	Avsetning pr. 31.12.2018	Endring i perioden	Referanse
Kunnskapsdepartementet					
<i>Konkrete påbegynte, ikke fullførte prosjekter og oppgaver</i>					
Ubrukte midler ved enhetene	1 428		2 213	-785	N15I.011
Oslo Arkitektur Triennale	0		500	-500	N15I.011
Forskningsstimulering	0		400	-400	N15I.011
Landskapsutdanningen i Tromsø	0		1 000	-1 000	N15I.011
Andre oppgaver ¹⁾	0		0	0	N15I.012
SUM konkrete påbegynte, ikke fullførte prosjekter og oppgaver	1 428	0	4 113	-2 685	N15I.1
<i>Vedtatte, ikke igangsatte prosjekter og oppgaver</i>					
Oppgave 1	0		0	0	N15I.021
AHOs 75 års jubileum	198		0	198	N15I.021
Digitalt arkiv, videreutvikle aho.no	750		0	750	N15I.021
Digitalt prosjekter	1 000		0	1 000	N15I.022
SUM vedtatte, ikke igangsatte prosjekter og oppgaver	1 948	0	0	1 948	N15I.2
<i>Påbegynte investeringsprosjekter</i>					
Møbler Akersbakken	0		1 000	-1 000	N15I.031
Langsiktige investeringer i bygget	442		6 548	-6 106	N15I.031
3D-printer	0		1 100	-1 100	N15I.031
Inventar sydfløyen	0		200	-200	N15I.031
Andre oppgaver ¹⁾	0		0	0	N15I.032
SUM påbegynte investeringsprosjekter	442	0	8 848	-8 406	N15I.3
<i>Andre formål</i>					
Kompetanseheving PhD-veiledere	0		0	0	N15I.041
Oslo Arkitektur Triennale	0		0	0	N15I.041
Kommunikasjonsstrategi	600		0	600	N15I.041
Pedagogisk basiskompetanse	0		200	-200	N15I.041
Arbeid med ny strategi	0		500	-500	N15I.041
Omorganisering - nye stillinger	0		2 500	-2 500	N15I.041
Økt administrativ bemanning	0		1 000	-1 000	N15I.041
Kompetanseheving	0		0	0	N15I.041
Insentivordning tverrfaglige prosjekter	0		0	0	N15I.041
Innleie personell HRM	0		950	-950	N15I.042
SUM andre formål	600	0	5 150	-1 950	N15I.4
Sum Kunnskapsdepartementet	4 418	0	18 111	-13 693	N15I.KD
<i>Andre departementer</i>					
Oppgave 1	0		0	0	N15I.051
Oppgave 2	0		0	0	N15I.052
Oppgave 3	0		0	0	N15I.053
Andre oppgaver ¹⁾	0		0	0	N15I.054
Sum andre departementer	0	0	0	0	N15I.5
Sum avregnet bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	4 418	0	18 111	-13 693	N15I.5A
Tilført fra annen virksomhetskapi- tal				0	N15I.10B
Resultatført endring av avsatt andel av tilskudd til bidrags- og bevilgningsfinansiert aktivitet				-13 693	N15I.11

Note 15 Avregning statlig og bidragsfinansiert aktivitet mv. (nettobudsjetterte virksomheter), forts

Del II: Ikke inntektsførte tilskudd, bidrag og gaver:

	Avsetning pr. 31.12.2019	Avsetning pr. 31.12.2018	Endring i perioden	Referanse
<i>Statlige etater (unntatt NFR og RFF)</i>				
Tiltak/opp-gave/formål	231	1 175	-944	N15II.061
Tiltak/opp-gave/formål	0	0	0	N15II.061
Tiltak/opp-gave/formål ¹⁾	0	0	0	N15II.061
Sum andre statlige etater (unntatt NFR og RFF)	231	1 175	-944	N15II.6

Norges forskningsråd

Tiltak/oppgave/formål	1 571	267	1 304 N15II.031
Tiltak/oppgave/formål	0	0	0 N15II.031
Tiltak/oppgave/formål ¹⁾	0	0	0 N15II.031
Sum Norges forskningsråd	1 571	267	1 304 N15II.3
Regionale forskningsfond			
Tiltak/oppgave/formål	0	0	0 N15II.041
Tiltak/oppgave/formål	0	0	0 N15II.041
Tiltak/oppgave/formål ¹⁾	0	0	0 N15II.041
Sum regionale forskningsfond	0	0	0 N15II.4
Andre bidragsytere			
Kommunale og fylkeskommunale etater	0	0	0 N15II.051A
Organisasjoner og stiftelser	0	0	0 N15II.051B
Næringsliv og private bidragsytere	1 557	1 875	-318 N15II.051C
Øvrige andre bidragsytere	979	1 060	-81 N15II.051D
EU tilskudd/tildeling fra rammeprogram for forskning	2 380	602	1 778 N15II.051E
EU tilskudd/tildeling til undervisning og andre formål	2 615	2 441	174 N15II.051F
Sum andre bidrag²⁾	7 532	5 979	1 553 N15II.051G
Andre tilskudd og overføringer ³⁾	0	0	0 N15II.052
Sum andre bidrag, tilskudd og overføringer	7 532	5 979	1 553 N15II.5
Sum ikke inntektsførte tilskudd og bidrag	9 334	7 421	1 913 N15II.BB
Gaver og gaveforsterkninger			
Tiltak/oppgave/formål/giver	0	0	0 N15II.071
Tiltak/oppgave/formål/giver	0	0	0 N15II.071
Tiltak/oppgave/formål/giver ¹⁾	0	0	0 N15II.071
Sum gaver og gaveforsterkninger	0	0	0 N15II.7
Sum ikke inntektsførte tilskudd, bidrag og gaver mv	9 334	7 421	1 913 N15II.BBG

Del III: Ikke inntektsførte bevilgninger (utsatt inntektsføring)⁴⁾

	Forpliktelse pr. 31.12.2019	Forpliktelse pr. 31.12.2018	Endring i perioden	Referanse
Kunnskapsdepartementet				
Periodisering driftsbevilgning - KD (delårsregnskap)	0	0		0 N15III.01
Tiltak/oppgave/formål				0 N15III.01
Tiltak/oppgave/formål				0 N15III.01
Sum Kunnskapsdepartementet	0	0		0 N15III.1
Andre departementer				
Periodisering driftsbevilgning - andre departementer (delårsregnskap)	0	0		0 N15III.02
Tiltak/oppgave/formål				0 N15III.02
Tiltak/oppgave/formål				0 N15III.02
Sum andre departementer	0	0		0 N15III.2
Sum ikke inntektsførte bevilgninger	0	0		0 N15III.BST

1) Vesentlige poster spesifiseres om nødvendig i egne avsnitt under oppstillingen

2) Skal bare omfatte prosjekter som tilfredsstiller kravene til bidragsfinansiert aktivitet i rundskriv F-07/13.

3) Skal omfatte tilskudd og overføringer som ikke tilfredsstiller kravene til bidragsfinansiert aktivitet i rundskriv F-07/13

4) Del III gjelder bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet til tiltak som er omhandlet i tildelingsbrevet og bevilgninger fra andre departementer som skal behandles tilsvarende. Større bevilgningsfinansierte tiltak med utsatt inntektsføring og bevilgningsfinansierte tiltak hvor det kan dokumenteres at midlene er forutsatt brukt i påfølgende termin eller senere fra bevilgende myndighets side, skal spesifiseres i denne delen. Eventuelle periodiseringer av ordinære bevilgninger i delårsregnskapene skal presenteres på egen linje i denne delen av noten.

Generelle merknader:

I del I Inntektsførte ordinære bevilgninger skal de prioriterte oppgavene grupperes i kategorier som vist under den delen av noten som spesifiserer avsetningene under Kunnskapsdepartementet. Avsnittene gjelder tiltak som skal dekkes av den løpende driftsbevilgningen. I avsnittet "Konkrete påbegynte, ikke fullførte prosjekter og oppgaver" skal institusjonene føre opp tildelinger til påbegynte aktiviteter virksomhet som ikke er fullført i perioden. I avsnittet "Avsetninger til vedtatte, ikke igangsatte prosjekter og oppgaver" skal institusjonene føre opp avsetninger til tiltak som i henhold til institusjonens strategiske plan eller annet planvedtak er forutsatt gjennomført i senere perioder og som ikke er dekket gjennom ordinære bevilgninger i de terminer tiltakene planlegges gjennomført. I avsnittet "Påbegynte investeringsprosjekter" skal institusjonene føre opp avsetninger til påbegynte investeringsprosjekter med dekning over den løpende driftsbevilgningen som er forutsatt fullført i senere perioder og som ikke er dekket gjennom slike bevilgninger i de terminer investeringene er planlagt gjennomført. I avsnittet "Andre formål" skal institusjonene føre opp avsetninger uten spesifisert formål eller formål som ikke hører inn under de tre kategoriene som er omtalt ovenfor.

Større bevilgningsfinansierte tiltak med utsatt inntektsføring og bevilgningsfinansierte prosjekter hvor det kan dokumenteres at midlene er forutsatt brukt i påfølgende termin eller senere fra bevilgende myndighets side, skal spesifiseres i notens del III, jf. fotnote 4) ovenfor.

Kontrollsum
Differanse

13 752
0

25 532
0

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Note 16 Opptjente, ikke fakturerte inntekter/Forskuddsbetalte, ikke opptjente inntekter

Belep i 1000 kroner

DEL I

Opptjente, ikke fakturerte inntekter

	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2018</u>	<u>Referanse</u>
Oppdragsfinansiert aktivitet - statlige etater ¹⁾	0	0	N16.010A
Oppdragsfinansiert aktivitet - kommunale og fylkeskommunale etater ¹⁾	0	0	N16.010B
Oppdragsfinansiert aktivitet - organisasjoner og stiftelser ¹⁾	0	0	N16.010C
Oppdragsfinansiert aktivitet - næringsliv/private ¹⁾	0	0	N16.010D
Oppdragsfinansiert aktivitet - andre	0	0	N16.010E
Andre prosjekter ²⁾	0	0	N16.011
Sum fordringer	0	0	N16.1

Kontrollsum

0 0

Diff.

0 0

DEL II

Forskuddsbetalte, ikke opptjente inntekter

	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2018</u>	
Oppdragsfinansiert aktivitet - statlige etater ¹⁾	45	37	N16.021A
Oppdragsfinansiert aktivitet - kommunale og fylkeskommunale etater ¹⁾	0	0	N16.021B
Oppdragsfinansiert aktivitet - organisasjoner og stiftelser ¹⁾	0	0	N16.021C
Oppdragsfinansiert aktivitet - næringsliv/private ¹⁾	0	0	N16.021D
Oppdragsfinansiert aktivitet - andre	0	0	N16.021E
Andre prosjekter ²⁾	0	0	N16.022
Sum gjeld	45	37	N16.2

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo**Note 17 Bankinnskudd, kontanter og lignende²⁾**

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2019	31.12.2018	Referanse
Bankinnskudd på konsernkonto i Norges Bank ³⁾	40 217	56 657	N17.1
Bankinnskudd for gaver og gaveforsterkninger ³⁾	0	0	N17.2A
Andre bankinnskudd ¹⁾	11	1 607	N17.2B
Kontanter og lignende ¹⁾	0	0	N17.3
Sum bankinnskudd og kontanter	40 228	58 265	N17.4

1) Vesentlige beholdninger skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

2) Bankinnskudd og andre beholdninger skal oppgis i tusen kroner med tre desimaler.

3) Skal samsvare med kontoutskrift for oppgjørskontoen fra Norges Bank.

Note 18 Annen kortsiktig gjeld

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2019	31.12.2018	Referanse
Skyldig lønn	2 996	3 055	N18.1
Skyldige reiseutgifter	66	250	N18.2
Annen gjeld til ansatte	0	0	N18.3
Påløpte kostnader	958	1 570	N18.4
Midler som skal videreformidles til andre ¹⁾	0	0	N18.4A
Annen kortsiktig gjeld	1 771	2 233	N18.5
Gjeld til datterselskap m.v. ²⁾	0	0	N18.6
Sum	5 792	7 108	N18.7
Kontrollsum	5 792	7 108	
Diff.	0	0	

1) Gjelder også tilknyttet selskap (TS) og felleskontrollert virksomhet.

Alle vesentlige poster skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

2) Gjelder midler som skal videreformidles til andre samarbeidspartnere i neste termin.

Alle vesentlige poster skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen. Se også note 20 om spesifisering av midler som er videreformidlet.

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Note 20 Videreformidling av midler til andre samarbeidspartnere

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2019	31.12.2018	Referanse
University of the Arts London	389		0 N20.01
Politecnico di Milano	501		0 N20.01
Fundacio Privada Elisava Escola Universitaria	299		0 N20.01
Norsk Institutt for bioøkonomi	0	300	N20.01
Norges Musikk Høgskole	0		0 N20.01
Ceske vysoke uceni technicke v Praza	0	22	N20.01
Universitatea de Arhitectura si Urbanism	0	32	N20.01
Technische Universiteit Delft	0	41	N20.01
Universiteit Hasselt	0	23	N20.01
Universita degli Studi di Genova	0	23	N20.01
EAAE - AEEA	0	84	N20.01
Universitat Politecnica de Catalunya	0	24	N20.01
Conseil des Architectes d'Europe AISBL	0	53	N20.01
Dipartimento di Architettura	0	39	N20.01
Universiteit Ghent	0	382	N20.01
University College London	0	572	N20.01
Universiteit Leiden, Geesteswetenschappen	0	673	N20.01
Universitetet i Oslo	0		0 N20.01
NTNU	0	1 231	N20.01
Norges Miljø- og biovitenskaplige univ.	0	400	N20.01
Universitetet i Tromsø	0		0 N20.01
Hunan University	144	144	N20.01
Andre videreformidlinger	0		0 N20.02
Sum videreformidlinger	1 333	4 043	N20.1

Merknad: Noten kan tas i bruk av de institusjoner som ønsker å spesifisere videreformidlinger

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Note 30 EU-finansierte prosjekter

Beløp i 1000 kroner

Prosjektets korthavn (hos EU)	Prosjektnavn (tittel)	Tilskudd fra Horisont 2020	Tilskudd fra EUs rammeprogram for forskning (FP6 og FP7)	Tilskudd fra EUs randsonprogram til FP7	Tilskudd fra andre tiltak/programmer finansiert av EU	SUM	Koordinator-rolle (jå/nei)	Referanse
2014-1-NC01-KA203-000366	101504 Confronting Wicked Problems					0	JA	EU011
HEIRA_15.002_JRP-UP	101505 HEIRA_PraAc					0	JA	EU011
727580	101506 SafeConsume	418				418	NEI	EU011
Z3926	101507 SEDNA	1 843				1 843	NEI	EU011
2019-1-NC01-KA203	101508 Fuel4Design				610	610	JA	EU011
860413	101509 TACK	1 741				1 741	NEI	EU011
Sum		4 002	0	0	610	4 612		EU.1

Forklaring

Tabellen omfatter de tiltaksprosjekter ved institusjonen som finansieres av EU og som er utbetalt i regnskapsperioden. Prosjekter som er EU-finansiert, støtten på finansieringen (utbetalingen) og navnet og kortnavnet på prosjektene skal rapporteres. Det skal stilles mellom prosjekter som finansieres via Horisont 2020, EUs rammeprogram for forskning (FP7 og eventuelt FP6) og andre EU-finansierte prosjekter. Tilskudd fra EUs randsonprogram til FP7 skal oppgis særskilt. Institusjoner som har koordinatrolle i EU-finansierte prosjekter, skal opplyse om dette. Det vises til departementets brev av 16. desember 2011 som inneholder en oversikt over aktuelle randsonprogrammer til FP7.

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Note 31 Resultat - Budsjettoppfølgingsrapport

Beløp i 1000 kroner

	Budsjett pr 31.12.2019	Regnskap pr 31.12.2019	Avvik budsjett/ regnskap pr 31.12.2019	Regnskap pr 31.12.2018	Referanse
Driftsinntekter					
Inntekt fra bevilgninger	191 537	191 493	44	175 254	N31.1
Inntekt fra gebyrer	0	0	0	0	N31.2
Inntekt fra tilskudd og overføringer	16 127	11 082	5 045	14 040	N31.3
Salgs- og leieinntekter	3 692	4 773	-1 081	5 399	N31.4
Andre driftsinntekter	4 820	4 551	269	3 276	N31.5
Sum driftsinntekter	216 176	211 899	4 277	197 968	N31.6
Driftskostnader					
Varekostnader	0	0	0	0	N31.7
Lønn og sosiale kostnader	129 267	133 308	-4 041	126 389	N31.8
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	4 990	5 532	-542	4 229	N31.9
Nedskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	0	0	0	0	N31.10
Andre driftskostnader	90 302	86 678	3 624	71 063	N31.11
Sum driftskostnader	224 559	225 518	-959	201 681	N31.12
Driftsresultat	-8 383	-13 619	5 236	-3 713	N31.13
Finansinntekter og finanskostnader					
Finansinntekter	0	21	-21	34	N31.14
Finanskostnader	0	57	-57	78	N31.15
Sum finansinntekter og finanskostnader	0	-37	37	-44	N31.16
Resultat av periodens aktiviteter	-8 383	-13 656	5 273	-3 757	N31.17
Avregninger					
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	0	0	0	0	N31.18
Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	0	13 693	-13 693	3 947	N31.19
Tilført annen opptjent virksomhetskaptal	0	-37	37	-190	N31.20
Sum avregninger	0	13 656	-13 656	3 757	N31.21
Innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten					
Inntekter av avgifter og gebyrer direkte til statskassen	0	0	0	0	N31.22
Avregning med statskassen innkrevningsvirksomhet	0	0	0	0	N31.23
Sum innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	0	0	0	N31.24
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten					
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning	0	0	0	0	N31.25
Utbetalinger av tilskudd til andre	0	0	0	0	N31.26
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	0	0	0	0	N31.27

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo**Note 32 Datagrunnlaget for indikatorer i finansieringssystemet**

Beløp i 1000 kroner

Indikator	31.12.2019	31.12.2018	Referanse
<i>Tilskudd fra EU</i>	<i>827</i>	<i>3 787</i>	<i>N32.3</i>
Tilskudd fra Norges forskningsråd - NFR	6 253	8 874	N32.20
Tilskudd fra regionale forskningsfond - RFF	0	0	N32.21
<i>Sum tilskudd fra NFR og RFF</i>	<i>6 253</i>	<i>8 874</i>	<i>N32.2</i>
Tilskudd fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA)			
- diverse bidragsinntekter	2 581	1 020	N32.10
- tilskudd fra statlige etater	1 421	359	N32.12
- oppdragsinntekter	-8	467	N32.13
<i>Sum tilskudd fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet</i>	<i>3 995</i>	<i>1 846</i>	<i>N32.1</i>

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Utgiftsart/inntektsart	Regnskap			Budsjett 2020	Regneregler
	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019		
1. Utgifter					Merknad/referanse til kontantstrømoppstillingen
<i>Driftsutgifter</i>					
Lønnsutgifter	120 692	125 110	132 556	120 000	KS.11
Varer og tjenester	62 205	66 569	84 560	85 000	KS.12+KS.14+KS.15
Sum driftsutgifter	182 897	191 679	217 116	205 000	
<i>Investeringsutgifter</i>					
Investeringer, større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	6 054	10 572	4 885	4 000	KS.17
Sum utgifter til større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	6 054	10 572	4 885	4 000	
<i>Overføringer fra virksomheten</i>					
Utbetalinger til andre statlige regnskaper	0	0	0	0	KS.14A
Andre utbetalinger	0	0	0	0	KS.14B+KS.14B1+KS.3B
Sum overføringer fra virksomheten	0	0	0	0	
<i>Finansielle aktiviteter</i>					
Kjøp av aksjer og andeler	0	0	0	0	KS.19
Andre finansielle utgifter	65	78	57	57	KS.13+KS.21B+KS.23+KS.24+KS.24A
Sum finansielle aktiviteter	65	78	57	57	
SUM UTGIFTER	189 017	202 329	222 059	209 057	

2. Inntekter	Regnskap			Budsjett 2020	Regneregler
	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019		
<i>Driftsinntekter</i>					Merknad/referanse til kontantstrømpoppstillingen
Inntekter fra salg av varer og tjenester	8 643	8 868	9 353	2 200	KS.4
Inntekter fra avgifter, gebyrer og lisenser	0	0	0	0	KS.5
Refusjoner ¹⁾	0	0	0	0	KS.9
Andre driftsinntekter	3 236	7 833	3 976	9 450	KS.9A+KS.10
Sum driftsinntekter	11 879	16 701	13 329	11 650	
<i>Inntekter fra investeringer</i>					
Salg av varige driftsmidler	0	0	0	0	KS.16
Sum investeringsinntekter	0	0	0	0	
<i>Overføringer til virksomheten</i>					
Inntekter fra statlige bevilgninger	181 365	187 048	190 672	197 243	KS.1A+KS.1B+KS.6
Innbetalinger fra fagdepartementet til tilskudd til andre	0	0	0	0	KS.3
Innbetalinger fra andre departement til tilskudd til andre	0	0	0	0	KS.3C
Andre innbetalinger	0	0	0	0	KS.3A
Sum overføringer til virksomheten	181 365	187 048	190 672	197 243	
<i>Finansielle aktiviteter</i>					
Innbetaling ved salg av aksjer og andeler	0	0	0	0	KS.18+KS.21A
Andre finansielle innbetalinger (f.eks. innbet. av rente)	59	34	21	21	KS.7+KS.8+KS.22+KS.24A
Sum finansielle aktiviteter	59	34	21	21	
SUM INNTEKTER	193 303	203 783	204 022	208 914	
3. Netto endring i kontantbeholdning (2-1)	4 286	1 454	-18 037	-143	

Kontroller

Netto endring fra kontantstrømpoppstillingen

Samsvarstest tabell/oppstilling

0 1 454 -18 037 -143 KS.25

0,000

0,000

1) Merk at denne linjen ikke skal benyttes ved standardrefusjoner for arbeidsmarkedstiltak, foreldrepenger, sykepenger, merutgifter til lærlinger og tilretteleggingstilskudd. Slike refusjoner skal inngå som utgiftsreduksjon (kredittpostering) på linjen for lønnsutgifter.

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Balansedag 31. desember	Regnskap 31.12.2017	Regnskap 31.12.2018	Regnskap 31.12.2019	Endring 2018 til 2019	Regneregler
Beløp i TNOK					
Kontantbeholdning					
Beholdning på oppgjørskonto i Norges Bank	55 674	56 657	40 217	-16 440	BIV.1
Beholdning på andre bankkonti	1 137	1 607	11	-1 596	BIV.2
Andre kontantbeholdninger	0	0	0	0	BIV.3
Sum kontanter og kontantekvivalenter	56 811	58 265	40 228	-18 037	
Avsetninger til dekning av påløpte kostnader som forfaller i neste budsjettår :					
Feriepenger m.v.	9 175	9 184	9 964	780	DIII.4
Skattetrekk og offentlige avgifter	7 960	8 736	8 953	217	DIII.2+DIII.3
Gjeld til leverandører	14 439	21 943	15 277	-6 667	DIII.1-BII.3
Gjeld til oppdragsgjivere	-2 621	-2 717	-2 846	-129	DIII.06-BII.1
Ammen gjeld som forfaller i neste budsjettår	-4 377	-5 747	-6 242	-495	DIII.6-BII.2-BI.1
Sum til dekning av påløpte kostnader som forfaller i neste budsjettår	24 576	31 399	25 105	-6 294	
Avsetninger til dekning av planlagte tiltak i fremtidige budsjettår:					
Prosjekter finansiert av Norges forskningsråd	1 325	267	1 571	1 304	N15I.3
Større påbegynte, flerårige investeringsprosjekter finansiert av grunnbevilgningen fra fagdepartementet	15 770	8 848	442	-8 406	N15I.3
Konkrete påbegynte, ikke fullførte prosjekter finansiert av grunnbevilgningen fra fagdepartementet	2 788	4 113	1 428	-2 685	N15I.1
Andre avsetninger til vedlatte, ikke igangsatte formål ¹⁾	3 000	0	1 948	1 948	N15I.2+N15II.4
Konkrete påbegynte, ikke fullførte prosjekter finansiert av bevilgninger fra andre departementer	-232	0	0	0	N15I.5
Sum avsetninger til planlagte tiltak i fremtidige budsjettår	22 651	13 228	5 389	-7 839	
Andre avsetninger:					
Avsetninger til andre formål/ikke spesifiserte formål	8 440	12 304	8 363	-3 941	N15I.4+N15III.1+N15III.2+N15III.5+N15III.6+N15III.7
Fr virksomhetskapital	1 144	1 334	1 371	0	CI.1-AIII.1+AIII.04A
SUM andre avsetninger	9 584	13 638	9 734	-3 941	
Langsiktig gjeld (netto)					
Langsiktig forpliktelse knyttet til anleggsmidler	0	0	0	0	CIII.01-AII.1-AI.1
Ammen langsiktig gjeld	0	0	0	0	DI.01+DII.1-AIII.04A
Sum langsiktig gjeld	0	0	0	0	
Ammen gjeld knyttet til overføringer (netto)					
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer	0	0	0	0	DIV.1-BV.1A
Sum ammen gjeldknyttet til overføringer	0	0	0	0	
SUM NETTO GJELD OG FORPLIKTELSER	56 811	58 265	40 228	-18 074	

Kontroll

Regnskapsstall i kolonne B må fylles ut manuelt.

1) Tildelinger fra regionale forskningsfond inngår på denne linjen.

Balanseoppstilling

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2017	Regneregler
EIENDELER				
A. Anleggsmidler				
<i>I Immaterielle eiendeler</i>	211	102	524	AI.1
<i>II Varige driftsmidler</i>	20 982	21 738	14 972	AII.1
<i>III Finansielle anleggsmidler</i>	0	0	0	AIII.1
Sum anleggsmidler	21 193	21 840	15 496	
B. Omløpsmidler				
<i>I Beholdninger av varer og driftsmateriell</i>	0	0	0	BI.3
<i>II Fordringer</i>	14 925	15 609	13 449	BII.4
<i>III Bankinnskudd, kontanter og lignende</i>	40 228	58 265	56 811	BIV.4
Sum omløpsmidler	55 153	73 874	70 260	
Sum eiendeler drift	76 347	95 713	85 756	
<i>IV Fordringer verørende innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>	0	0	0	BV.1
Sum eiendeler	76 347	95 713	85 756	
STATENS KAPITAL OG GJELD	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2017	
C. Statens kapital				
<i>I Virksomhetskapi tal</i>	1 371	1 334	1 144	CI.1
<i>II Avregninger</i>	4 418	18 111	22 058	CII.1
<i>III Utsatt inntektsføring av bevilgninger</i>	21 193	21 840	15 496	CIII.1
Sum statens kapital	26 982	41 285	38 698	
D. Gjeld				
<i>I Avsetning for langsiktige forpliktelse r</i>	0	0	0	DI.3
<i>II Annen langsiktig gjeld</i>	0	0	0	DII.1
<i>III Kortsiktig gjeld</i>	49 365	54 429	47 290	DIII.7
Sum gjeld	49 365	54 429	47 290	
Sum statens kapital og gjeld drift	76 347	95 713	85 989	
<i>IV Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer</i>	0	0	0	DIV.1
Sum statens kapital og gjeld	76 347	95 713	85 989	

Merknad: Regnskapstall i kolonne E må fylles ut manuelt ut fra forrige års spesifikasjon

ARKITEKTUR OG DESIGNHØGSKOLEN I OSLO
AHO
Org. nr.: 971526378

Riksrevisjonens beretning

Til Arkitektur og designhøgskolen i Oslo

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Riksrevisjonen har revidert Arkitektur og designhøgskolen i Oslo sitt årsregnskap for 2019. Årsregnskapet består av ledelseskomentarer, oppstilling av bevilgningsrapportering og virksomhetsregnskap, inklusive kontantstrømpoppstilling og noter til årsregnskapet for regnskapsåret avsluttet per 31. desember 2019.

Virksomhetsregnskapet viser et negativt resultat av periodens aktiviteter på 13 619 000 kroner.

Etter Riksrevisjonens mening gir Arkitektur og designhøgskolen i Oslo sitt årsregnskap et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger for 2019 og kapitalposter per 31. desember 2019, i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten. Vi mener videre at virksomhetsregnskapet gir et dekkende bilde av virksomhetens resultat for 2019 og av eiendeler, gjeld og statens kapital per 31. desember 2019, i samsvar med statlige regnskapsstandarder (SRS).

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon (ISSAI 1000–2999). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet under «Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet». Vi er uavhengige av virksomheten slik det kreves i lov og instruks om Riksrevisjonen og de etiske kravene i ISSAI 30 fra International Organization of Supreme Audit Institutions (INTOSAI's etikkregler), og vi har overholdt de øvrige etiske forpliktelsene våre i samsvar med disse kravene og INTOSAI's etikkregler. Etter vår oppfatning er revisjonsbevisene vi har innhentet tilstrekkelige og hensiktsmessige som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon i årsrapporten

Ledelsen er ansvarlig for årsrapporten, som består av årsregnskapet (del VI) og øvrig informasjon (del I–V). Riksrevisjonens uttalelse omfatter revisjon av årsregnskapet og virksomhetens etterlevelse av administrative regelverk for økonomistyring, ikke øvrig informasjon i årsrapporten (del I–V). Vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese den øvrige informasjonen i årsrapporten. Formålet er å vurdere om det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen, årsregnskapet og kunnskapen vi har opparbeidet oss under revisjonen. Vi vurderer også om den øvrige informasjonen ser ut til å inneholde vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å rapportere dette i revisjonsberetningen.

Det er ingenting å rapportere i så måte.

Ledelsens, styrets og det overordnede departementets ansvar for årsregnskapet

Ledelsen og styret er ansvarlige for å utarbeide et årsregnskap som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten og de statlige regnskapsstandardene (SRS). Ledelsen og styret er også ansvarlige for å etablere den interne kontrollen som de mener er nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Det overordnede departementet og styret har det overordnede ansvaret for at virksomheten rapporterer relevant og pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon og har forsvarlig internkontroll.

Riksrevisjonens oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Målet med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som gir uttrykk for Riksrevisjonens konklusjon. Betryggende sikkerhet er et høyt sikkerhetsnivå, men det er ingen garanti for at en revisjon som er utført i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir ansett som vesentlig dersom den, enkeltvis eller samlet, med rimelighet kan forventes å påvirke de beslutningene brukere treffer på grunnlag av årsregnskapet.

Vi utøver profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen, i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon.

Vi identifiserer og anslår risikoene for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten den skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Videre utformer og gjennomfører vi revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer og innhenter tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon ikke blir avdekket, er høyere for feilinformasjon som skyldes misligheter, enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil. Grunnen til det er at misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, feilpresentasjoner eller overstyring av intern kontroll.

Vi gjør også følgende:

- opparbeider oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige ut fra omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om hvor effektiv virksomhetens interne kontroll er
- evaluerer om regnskapsprinsippene som er brukt, er hensiktsmessige, og om regnskapsestimer og tilhørende opplysninger som er utarbeidet av ledelsen, er rimelige
- evaluerer den totale presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene
- evaluerer om årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten og de statlige regnskapsstandardene (SRS)

Vi kommuniserer med ledelsen og styret, blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og når revisjonsarbeidet skal utføres. Vi vil ta opp forhold av betydning som er avdekket i løpet av revisjonen, for eksempel svakheter av betydning i den interne kontrollen, og informerer også overordnet departementet om dette.

Når det gjelder forholdene som vi tar opp med ledelsen og styret og informerer det overordnede departementet om, tar vi standpunkt til hvilke som er av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet, og avgjør om disse skal regnes som sentrale forhold ved revisjonen. De beskrives i så fall i et eget avsnitt i revisjonsberetningen, med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring. Forholdene omtales ikke i beretningen hvis Riksrevisjonen beslutter at det er rimelig å forvente at de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring vil være større enn offentlighetens interesse av at saken blir omtalt. Dette vil bare være aktuelt i ytterst sjeldne tilfeller.

Dersom vi gjennom revisjonen av årsregnskapet får indikasjoner på vesentlige brudd på administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten, gjennomfører vi utvalgte revisjonshandlinger for å kunne uttale oss om hvorvidt det er vesentlige brudd på slike regelverk.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon knyttet til administrative regelverk for økonomistyring

Vi uttaler oss om hvorvidt vi er kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene på en måte som i vesentlig grad strider mot administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten. Uttalelsen gis med moderat sikkerhet og bygger på ISSAI 4000-serien for etterlevelsesrevisjon. Moderat sikkerhet for uttalelsen oppnår vi gjennom revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi finner nødvendige.

Basert på revisjonen av årsregnskapet og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til ISSAI 4000-serien, er vi ikke kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene i strid med administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten.

Oslo; 21.04.2020

Etter fullmakt

Tora Struve Jarlsby
ekspedisjonssjef

Bernt Nordmark
avdelingsdirektør

Brevet er ekspedert digitalt og har derfor ingen håndskreven signatur